

H.M. DRONNING SONJA

Den Norske Opera & Balletts høye beskytter

Foto *Sølve Sundsbø / Det kongelige hoff*

INNHold

4	NÅR JEG BETYR VI
8	STYRETS BERETNING
14	NØKKELTALL
16	OPERA
26	BALLETT
36	KONSERT
46	MANGFOLDSPROSJEKTER OG ANDRE SJANGRE
50	BARN OG UNGE
57	VERKER UNDERVEIS
59	SCENEROMMET
60	DEN KOMMERSIELLE VIRKSOMHETEN
62	MEDIEÅRET
64	ORGANISASJONEN
72	VIRKSOMHETEN I TALL
74	Forestillinger, konserter, turnéer og andre aktiviteter
78	Resultat
79	Balanse
80	Noter
87	Kontanstrømoppstilling
87	Nøkkeltall
88	Revisjonsberetning

Utgiver *Den Norske Opera & Ballett*
Ansvarlig utgiver *adm. dir. Tom Remlov*
Foto *Erik Berg (der ikke annet er oppgitt)*
Design *Kontrolltårnet AS*
Trykkeri *07 Gruppen AS*
Opplag *1500*

Den Norske Opera & Ballett
Kirsten Flagstads plass 1
0150 Oslo

NÅR JEG BETYR VI

Organisasjonsmodellen ved Den Norske Opera & Ballett (DNO&B) er unik i norsk kulturliv, og strengt tatt også i norsk samfunnsliv. Våre tre likestilte kunstneriske sjefer har en uinnskrenket fullmakt i sin respektive programmering og i alle sine rent faglige beslutninger. Samtidig må de tre kunstartene avstemme sine muligheter etter vårt samlede ressurstilfang og sin plass i helheten. Det gir en organisasjon der bevisstheten om myndighet og ansvar må holdes særlig levende, og et arbeidsmiljø der samspillet mellom personlig skjønn og fellesskapets interesser blir en uunngåelig premis.

Det er på dette grunnlag vi siden innflyttingen i Bjørvika har arbeidet med utviklingen av vår organisasjon. Hensikten er å skape samsvar mellom vår egenart og de mange muligheter og utfordringer et moderne arbeidsliv gir, i kombinasjon med en avansert teknologi og økte krav til produktivitet og kvalitet. Inspirasjonen har vi hentet fra operahus i andre land og fra både næringsliv og industri her hjemme. I den nye strategiplanen som styret vedtok i 2010 ble satsningen formulert som ett av våre fem hovedmål frem til 2014:

DNO&B skal utvikle en optimalt utformet og fungerende organisasjon, både med tanke på utnyttelsen av operahusets ressurser og de kvalitetskrav som skal stilles til virksomheten.

Ved utgangen av 2011 kunne vi konstatere at dette utviklingsarbeidet begynner å bære frukter.

Det første vi tok fatt på var en systematisk kartlegging og revurdering av alle våre arbeidsprosesser, og de er mange og varierte i et komplisert hus

som vårt, som i tillegg er så sterkt preget av tradisjonstunge profesjoner. Etter to års målrettet innsats er vi nå kommet langt i å få på plass de nødvendige rutiner for en forsvarlig virksomhetsstyring, og ikke minst i å skape rammene for en pålitelig og effektiv planlegging. Og kanskje aller viktigst: I å etablere en helt ny forståelse for betydningen av klart definerte roller og oppgaver.

Parallelt med videreføringen av dette kartleggingsarbeidet gikk vi i 2011 for alvor i gang med utforskningen av mulige modeller for en prosjektorganisering av våre produksjoner. En hver ny oppsetning er per definisjon et *prosjekt*, med et avgrenset omfang og forhåndsbestemt livsløp, og i så måte er det bare logisk å organisere gjennomføringen deretter. I sin ytterste konsekvens kan dette bety at navngitte medarbeidere fra husets mange forskjellige avdelinger vil inngå i det enkelte prosjekts *team*. Men med grensesnitt mot både lovverk, tariffavtaler, økonomistyring og hele vår overordnede organisasjonsstruktur er en slik modell alt annet enn enkel. Likevel har vi besluttet oss for å forsøke. Det handler om tilhørighet og det handler om eierskap.

Et tredje element i vår organisasjonsutvikling kom på plass ved inngangen til 2012. Det er et elektronisk rapporteringsverktøy for uønskede hendelser og for forslag til forbedringer innenfor alle felter av vår virksomhet. Dette er et verktøy som vil styrke den enkeltes opplevelse av ansvar for helheten og øke både transparens og konsekvens i vår virksomhet.

Fellesnevneren for alt dette er en overbevisning om at kunstnerisk arbeid bare vil nå sin ypperste kvalitet når alle som medvirker til resultatet kan

gjenfinne seg selv i det som skapes. Selvfølgelig er det våre kunstnere som møter publikum, og som publikum kommer for å få møte. Men det er summen av personlig engasjement og innlevelse hos alle oss som har vårt virke her ved DNO&B som utgjør opplevelsen publikum tar med seg herfra.

Og det er når en slik forståelse får ligge til grunn for vår organisasjon at vi også best kan samspille med våre kunstneriske sjefer.

I 2011 ansatte vi både ny ballettsjef og ny operasjef, som begge tiltrer 1. august 2012, og det er min tro at vårt utviklingsarbeid allerede nå er kommet dithen at både Ingrid Lorentzen og Per Boye Hansen vil kunne gjøre sitt personlige skjønn fullt gjeldende fra dag én, i vissheten om at de vil få et helt hus med seg på sin personlige ferd.

De skal kunne si *jeg* – det er det de er ansatt for, det er derfor de er på åremål. Men de må kunne vite at det betyr *vi*.

Tom Remlov

Administrerende direktør

Tomoko Mukaiyama (flygel), Stine Østvold og François Rousseau fra Kyliáns *Tar and Feathers*.

STYRETS BERETNING

Den Norske Opera & Ballett AS (DNO&B) har som formål å være hele Norges operahus. Vi skal presentere opera, ballett og konserter av høy kunstnerisk kvalitet, innenfor et stort register av uttrykk og være tilgjengelig for et bredest mulig publikum. Vi skal, som eneste riksdekkende institusjon innen våre kunstarter, bidra til å videreutvikle den skapende og produserende opera- og ballettvirksomheten i landet.

For 2011 har virksomheten oppnådd en økning i antall publikum på nær 10 000 i forhold til 2010. Antall forestillinger var imidlertid marginalt lavere med 409 i 2011 mot 413 i 2010. Antall produksjoner økte til 37 i 2011 fra 36 i 2010. Setebelegget, det vil si antall solgte billetter i forhold til antall tilgjengelige billetter, var 88 prosent i 2011 mot 84 i 2010.

Resultatregnskapet for morselskapet viser et overskudd på 9 041 470 millioner kroner som tillegges selskapets egenkapital. Konsernregnskapet viser et overskudd på 8 523 121 millioner kroner. Styret bekrefter at årsregnskapet er satt opp under forutsetning om fortsatt drift og at regnskapet gir et rettvisende bilde av selskapets resultat for regnskapsåret 2011 og finansielle stilling per 31.12.2011.

Det kunstneriske arbeidet har holdt gjennomgående høy kvalitet, og i tråd med den vedtatte strategi har det vært signaturproduksjoner innen alle tre kunstarter, som har markert DNO&B både nasjonalt og internasjonalt. Det har også vært stor bredde i repertoaret, og ikke minst har husets egne kunstnere gjort seg sterkt gjeldende i våre mange forskjellige forestillinger og konserter.

Sentrale tema for styret i 2011

Styret har i året som har gått i samarbeid med administrerende direktør hatt spesielt fokus på ansettelsesprosessene for de kunstneriske lederne for opera og ballett. Åremålet for ballettsjef går ut 1. august 2012. Styret tok følgelig opp håndtering av åremålstillingene særskilt og etablerte nye rutiner for hvordan åremålsansettelser skal behandles. I henhold til disse rutiner ble stillingen som ballettsjef utlyst våren 2011 og Ingrid Lorentzen ble ansatt i september. Parallelt valgte daværende operasjef i juni å si opp sin stilling. Sommeren og tidlig høst ble det derfor gjennomført en prosess som førte til ansettelse av Per Boye Hansen som ny operasjef, med virkning fra 1. august 2012. Styret ser frem til samarbeidet med de to nye kunstneriske sjefer og vil samtidig rette en stor takk til avtroppende ballettsjef Espen Giljane for hans store innsats for DNO&B og Nasjonalballetten gjennom et viktig og krevende tiår, og til avgåtte operasjef Paul Curran for hva han har utrettet både som regissør og som sjef under etableringen av Nasjonaloperaen i nytt hus og i en ny organisasjonsstruktur.

Gjennom hele året har styret i samarbeid med ledelsen fokusert på at DNO&B skal nå de mål som er formulert i selskapets strategiplan og som forventes av eier, inklusive et særskilt perspektiv på kulturelt mangfold og på størst mulig produksjon innenfor de disponible rammer.

Av mer spesielle saker har styret hatt til behandling forslag til nye rapporteringssystemer for kvalitetsevaluering av produksjoner, etablering av et årshjul for planlegging og styringsinformasjon, og vært holdt løpende orientert om administrasjonens oppfølging av organisasjonsutviklingen og

Maiko Nishino skriver
autografer på tåspisko i
forbindelse med *Åpen dag*.

Ragnhild Heiland Sørensen, Paolo Fanale, Ingebjørg Kosmo, Tone Kummervold og Espen Langvik i *Tryllefløyten*.

bedringen av arbeidsmiljøet. Styret anerkjenner spesielt arbeidet som er gjort i forbindelse med å etablere et nytt styringssystem og det påbegynte arbeidet med en modell for prosjektorganisering rundt hver produksjon som planlegges og gjennomføres.

Styret har videre vært opptatt av fremdriften i arbeidet Statsbygg gjør i oppfølgingen av reklamasjonsprosjekter etter byggeprosessen (PNO2) og håper at arbeidet i fortsettelsen vil ha en sterkere fremdrift enn det har hatt de siste årene.

Økonomiske forutsetninger

Selskapet gikk inn i 2011 med en egenkapital på 25,2 millioner kroner. Ved utgangen var egenkapitalen økt til 33,7 millioner kroner. Egenkapitalen bygger på en forutsetning om 93 millioner kroner i overfinansiert pensjonsforpliktelse. Likviditetsmessig økte reserven av kontanter og likviditetsmessige ekvivalenter med 6,9 millioner kroner.

Noe av bakgrunnen for den positive utviklingen var at pensjonskostnaden som en følge av pensjonsreformen var lavere enn forventet i 2011. Pensjonspremien ble også kunstig lav ettersom Norsk Teater- og Orkesteforenings premiefellesskap i DN&B bidro til premiefondet tilsvarende 8,5 millioner kroner. Videre ble billettsalget høyere enn forventet og produksjonskostnadene noe lavere.

Risiko

Dersom vi ser framover vil pensjonskostnaden og den likviditetsmessige

belastning den gir, endres dramatisk den nærmeste tiden. DNO&Bs styre er bekymret for hva denne utviklingen vil innebære for tilbudet DNO&B kan forestå dersom denne økte belastningen skal dekkes innenfor nåværende finansiering.

Styret er kjent med at problemstillingen er under utredning i Kulturdepartementet. For egen del vil styret i tiden framover ha særskilt fokus på likviditetsutviklingen ettersom denne er presset og stresses ytterligere av utviklingen i pensjonspremie de nærmeste årene.

Styret vurderer ellers at den finansielle risiko er liten. Selskapet har gjeld til kredittinstitusjon på 29,6 millioner kroner, som medførte en finanskostnad i 2011 på 2,6 millioner kroner.

Arbeidsmiljøet

DNO&B hadde ved årets utgang 649 ansatte, som utgjorde 633 årsverk. De arbeider innenfor ca 40 ulike yrkesgrupper og er følgelig eksponert for ulike risiko avhengig av arbeidets innhold. De mest sentrale risikoelementene er støy, kjemikalier og samhandlingen i sceneområdet.

Styret ser seg tilfreds med at DNO&B, som et ledd i forbedringsarbeidet, har påbegynt implementeringen av et eget verktøy for innmelding av uønskede hendelser i 2011. Verktøyet skal sikre forbedring og læring i organisasjonen og dermed også et bedre arbeidsmiljø. Rapportering av uønskede hendelser har så langt blitt håndtert gjennom skriftlige innmeldinger. Det er forventet at innrapporteringen vil øke med innføringen av nytt system.

Videre er det innført et web-basert verktøy som støtte for bruk og behandling av kjemikalier. Temaet har også vært fokus i interne kurs i 2011.

Sykefraværet i 2011 fortsatte den nedadgående trenden fra 2010 og ble totalt for året på 5,9 prosent. For 2010 var nivået 6,4 prosent og for 2009 var nivået 7,4. DNO&B er en IA-bedrift og arbeider i nært samarbeid med NAV om å videreutvikle det trepartssamarbeidet mellom bedrift, tillitsvalgte og verneombud som inkluderende arbeidsliv krever.

Likestilling

DNO&Bs årsverk fordelte seg på henholdsvis 299 menn og 332 kvinner. Vi anser kjønnsfordelingen som langt på vei tilfredsstillende, men fortsetter vårt arbeid med å stimulere til et godt arbeidsmiljø preget av mangfold og balanse mellom kjønnene. Ved ledige stillinger oppfordrer vi derfor kvalifiserte kandidater til å søke uavhengig av kjønn eller etnisk bakgrunn.

Mangfold og inkludering

DNO&B har rundt 30 nasjoner representert i vårt personale. Dette følger av våre kunstarters internasjonale karakter. Også innen våre øvrige fag medfører kompetansekrav ofte rekruttering fra andre kulturer enn vår egen. Det er viktig å prioritere kandidater med ulik etnisk/kulturell bakgrunn ved nyansettelser, som også er gjort i 2011.

DNO&Bs repertoar vil per definisjon gjenspeile et kulturelt mangfold, gjennom verkenes opphav og mangfoldet av utøvere som er involvert, og gjennom historiene som fortelles. Men i tillegg har samarbeid med mang-

foldskulturelle miljøer stått sentralt i det nye operahuset. Vi har en egen produsent og kontaktperson for flerkulturelle prosjekter.

I et videre inkluderingsperspektiv er den programmeringsprofil DNO&B har utviklet i Bjørvika særlig betydningsfull. Med et strategisk hovedmål om å gjenspeile demografien i det moderne Norge, har vi gitt rom for oppførelser og tiltak innen andre ytringsformer enn vår kjernevirksomhet. Dette har senket terskelen for et større publikum og gitt oss et omdømme som en åpen, mangfoldig og inkluderende institusjon. Dette kommer vi til å videreutvikle.

Grønn opera

DNO&Bs virksomhet er ressurskrevende og har derfor også en effekt på miljøet. Arbeidet for å redusere negative effekter har for 2011 først og fremst fokusert på energibruk og avfallshåndtering. I samarbeid med Statsbygg har DNO&B søkt å redusere energibruken gjennom økt styring og endrede rutiner for snørydding rundt operahuset. Når det gjelder avfallshåndtering har DNO&B overtatt ansvaret for dette fra Statsbygg for å ha en tettere oppfølging av kildesortering og resirkulering av matavfall.

Takk

Styret er svært fornøyd med det arbeidet ledelsen gjør med en videreutvikling av DNO&Bs organisasjon og et kontinuerlig fokus på kvalitetsforbedring, og med den bevisste markering av DNO&B som samfunnsaktør. Samtidig ønsker styret å rette en stor takk til hele personalet for oppnådde resultater og helhjertet innsats gjennom nok et krevende år for DNO&B.

Ellen Horn
Ellen Horn
Styrets leder

Michael Christiansen
Michael Christiansen
Styrets nestleder

Mia Haugland Habib
Mia Haugland Habib
Styremedlem

Ingebrigt Steen Jensen
Ingebrigt Steen Jensen
Styremedlem

Stein Erik Moe
Stein Erik Moe
Styremedlem

Tone Cecilie Lein
Tone Cecilie Lein
Styremedlem

Svein Erik Sagbråten
Svein Erik Sagbråten
Ansattes representant,
kunstnerisk

Berit Adima Hammerø
Berit Adima Hammerø
Ansattes representant,
øvrige

Rasmus Heggdal
Rasmus Heggdal
Observatør, kunstnerisk

Birgitte Vase
Birgitte Vase
Observatør, øvrige

NØKKELTALL

	2007	2008	2009	2010	2011
Driftsinntekter	344 916 371	478 686 999	532 643 529	589 536 810	636 875 334
Offentlige tilskudd	299 539 000	347 054 500	389 868 000	440 832 442	488 621 000
Egne inntekter	45 377 371	124 447 391	142 775 529	148 704 368	148 254 334
Driftskostnader	339 975 659	483 271 515	508 387 093	581 599 544	628 187 677
Lønnsutgifter	261 952 339	339 435 496	371 008 668	409 499 433	435 972 812
Øvrige driftsutgifter	78 023 320	143 836 019	137 378 425	172 100 111	192 214 865
Årsresultat	3 214 998	-15 129 056	25 372 958	6 904 524	8 523 121
Selvdekningsgrad	13	26	28	26	24
Antall premierer og nyinnstuderinger	9	17	13	16	26
Antall repertoarproduksjoner	20	4	8	5	6
Antall forestillinger og konserter ekskl. turné og utekonserter	191	257	367	388	384
Antall forestillinger og konserter inkl. turné og utekonserter				413	409
Antall besøkende	135 761	187 235	275 534	271 652	288 904

Eugenie Skilnand og
Philip Currell i Woyzeck.

OPERA

Marita Sølberg og
Katiya Dragojevic i
The Rape of Lucretia.

Nasjonalooperaen hadde et begivenhetsrikt år i 2011 med mange store og små høydepunkter. Blant disse kan nevnes Alban Bergs sanselige messterverk *Lulu* i fantasifull og detaljrik regi av Stefan Herheim, Paul Currans fargerike produksjon av *Tryllefløyten* med en sterk smak av Østen, inspirert av våre to co-produsenter i Beijing og Hong Kong, og ikke minst Benjamin Brittens mest betydningsfulle verk, *Peter Grimes*, som er blant de største utfordringer et operahus kan gi seg i kast med. Denne operaen, også i operasjefens regi, viste frem Nasjonalooperaens egne krefter i full bredde, med alle roller unntatt én besatt av husets egne sangere, og med både Operakoret og Operaorkestret i toppform. Produksjonen ble vist både på våren og høsten og skal sommeren 2012 gjeste den prestisjefulle operafestivalen i Savonlinna i Finland.

Benjamin Britten ble også fremført i mindre format på Scene 2. Brittens kammeropera fra 1946, *The Rape of Lucretia*, er et intimt, dyptpøyende og bevegende verk. Oppsetningen i Thaddeus Strassbergers regi viste hvor godt Scene 2 kan fungere som arena for verker med et sterkt dramatisk uttrykk. Scene 2 ble også arena for en nyproduksjon av operaklassikeren *Barberen i Sevilla*, i regi av François de Carpentries, en produksjon som ble spesialdesignet for turné.

Nasjonalooperaens skattede resital-serie fortsatte, og presenterte både internasjonale stjerner, som sopranen Cecilia Bartoli og barytonen Thomas Hampson, og unge fremadstormende norske sangere som sopranen Marita Sølberg og barytonen Audun Iversen. Vår egen populære tenor Kjell Magnus Sandve holdt sin avskjedskonsert etter en lang og innholdsrik karriere.

Flere prosjekter for barn og unge sto på programmet i 2011. Det ble et gjen-syn med suksessen fra 2010, *Forhekset – med tryllestav i operaen*, og de aller minste mellom null og tre år kunne oppleve babyoperaen *Korall Koral*. Et ambisiøst og vellykket prosjekt var Den Norske Opera & Balletts eget barnekor med Bertolt Brecht/Kurt Weills *Han som sier ja*, og sist, men ikke minst kom Barnekoret tilbake med *Askepott – en barneopera* av Peter Maxwell Davies.

Hovedscenen ble gjestet av Kungliga Operan fra Stockholm, som kom med

sine to nyskapende og vellykkede produksjoner Mozarts *Così fan tutte* i regi av norske Ole Anders Tandberg, og Glucks *Orphée* i en tolkning av den svenske mesterkoreografen Mats Ek. Nasjonalooperaen var også vertskap for innenlandske gjestespill på Scene 2, *Med kniven på strupen* av Bertil Palmar Johansen fra Operaen i Kristiansund, og *Hypermusikal* av Glenn Erik Haugland, i samproduksjon mellom Opera Omnia, Den Nye Opera og Brass Windfestivalen.

Andre gjestespill var mangaoperaen *WarSumUp* i forbindelse med Ultima-festivalen, og den polsk-norske kabareten *Operation Opera* om de polske og norske arbeiderne som bygget vårt nye operahus, med musikk av Helge Iberg og Bendik Hofseth.

På Hovedscenen ble det vist en konsertant førstegangsframføring av Ragnar Söderlinds *Fruen fra havet*, som var et bestillingsverk fra Den Norske Opera & Ballett.

Nasjonalooperaens turnévirk-somhet bød på Verdis *Maskeballen* i Rogaland i samarbeid med Stavanger Symfoniorkester og kulturhusene i Sandnes og Haugesund. Senere i sesongen reiste orkester, kor og solister til Narvik med *The Rape of Lucretia* i forbindelse med Vinterspilluken.

Dessuten reiste orkester og solister i samarbeid med Rikskonsertene ut på en omfattende nyttårskonsert-turné til Nord-Norge med repertoar fra operalitteraturen. Det var et usedvanlig populært tilbud som vi vil videreføre i kommende sesonger.

Nasjonalooperaen toppet operaåret med *Solistenes julekonserter* på Scene 2 og *Nyttårsgalla* på Hovedscenen med orkester, kor og solister ledet av musikk-sjef John Helmer Fiore.

Nasjonalooperaens sopran Marita Sølberg ble etter premieren på *Tryllefløyten* 1. september overrasket med Tom Wilhelmsens opera- og ballettpris. Prisen på kroner 500 000 skal anvendes til faglig videreutvikling for personer som har sitt virke knyttet til opera og ballett i Norge og som allerede har gjort en fremragende kunstnerisk eller administrativ innsats.

Henrik Engelsviken og
Sondre Kittelsen Paalgaard
i *Peter Grimes*.

Eli Kristin Hanssveen
i *Rigoletto*.

Ingeborg Gillebo, Espen
Langvik, Ketil Hugaas og
Tuomas Katajala i
Barberen i Sevilla.

THE RAPE OF LUCRETIA

Premiere 27. januar / Scene 2

Musikk *Benjamin Britten*

Libretto *Ronald Duncan*

Musikalsk ledelse *Ward Stare*

Regi *Thaddeus Strassberger*

Scenografi *Thaddeus Strassberger*

Kostymer *Mattie Ullrich*

Lysdesign *Jacob Christensen*

Solister *Marita Sølberg, Andrew Kennedy, Katija Dragojevic, Espen Langvik, Yngve André Søberg, Paul Whelan, Ingebjørg Kosmo, Silvia Moi*

Operaorkestret

LULU

Premiere 16. februar / Hovedscenen

Musikk *Alban Berg og Friedrich Cerha*

Libretto *Alban Berg etter Erdgeist og Büchse der Pandora av Frank Wedekind*

Musikalsk ledelse *John Helmer Fiore*

Regi *Stefan Herheim*

Scenografi *Heike Scheele*

Kostymer *Gesine Völm*

Lysdesign *Stefan Herheim og Anders Poll*

Dramaturg *Alexander Meier-Dörzenbach*

Kormester *Raymond Hughes*

Solister *Gisela Stille, Hege Høisæter, Angelica Voje, Carsten Stabell, Terje Stensvold, Gary Lehman, Nils Harald Sødal, Magne Fremmerlid, Ketil Hugaas, Svein Erik Sagbråten, Caroline Bolstad Wettergreen, Rita Therese Ziem, Tone Kruse, Allister Kindingstad, Daniel Oskar Danielsson*

Tre scenemusikere *Camilla Kjoll, Zelina Sannum, Grzegorz Jozef Mischczyn*

Operaorkestret

RIGOLETTO

Sesongpremiere 24. mars / Hovedscenen

Musikk *Giuseppe Verdi*

Libretto *Francesca Maria Piave*

Musikalsk ledelse *Antonello Allemandi*

Regi *Hilde Andersen basert på David Radoks opprinnelige regi*

Scenografi *Tazeena Firth*

Kostymer *Tazeena Firth*

Lysdesign *Gretar Sveinbjørnsson*

Kormester *Raymond Hughes*

Solister *Hector Sandoval, Quinn Kelsey, Eli Kristin Hanssveen, Marianne E. Andersen, Magne Fremmerlid, Petri Lindroos, Dmytro Popov, Arturo Chacón-Cruz, Ingebjørg Kosmo, Anna Einarsson, Carsten Stabell, Luigi Pisapia, David Fielder, Petter Fegran, Ingeborg Barstad, Tone Kristin Aasen, Natanael Vasile Uifalean, Rolf Magne Schmidt Asser*

Operakoret og Operaorkestret

PETER GRIMES

Premiere 4. juni / Hovedscenen

Musikk *Benjamin Britten*

Libretto *Montagu Slater*

Musikalsk ledelse *John Helmer Fiore*

Regi *Paul Curran*

Scenografi *Robert Innes Hopkins*

Kostymer *Robert Innes Hopkins*

Lysdesign *Rick Fisher*

Kormester *Raymond Hughes*

Solister *Nils Harald Sødal, Henrik Engelsen, Solveig Kringlebotn, Ole Jørgen Kristiansen, Hege Høisæter, Frances McCafferty, Thor Inge Falch, Espen Langvik, Ketil Hugaas, Silvia Moi, Mariann Fjeld Olsen,*

Kjell Magnus Sandve, Yngve André Søberg

Operakoret og Operaorkestret

FORHEKSET – MED TRYLLESTAV I OPERAEN

Sesongpremiere 12. mars / Scene 2

Musikalsk ledelse *Terje Boye Hansen*

Idé, tekst og regi *Heidi Bruun Nedregaard*

Dramaturg *Bibbi Moslet*

Scenografi *Chinelle Markovic*

Kostymer *Chinelle Markovic*

Lysdesign *Gretar Sveinbjørnsson*

Musikk til resitativer *Helge Evju*

Musikalske arrangementer *Terje Boye Hansen*

Barnekorleder *Edle Stray-Pedersen*

Koreografisk assistanse *Tiril Andø*

Solister *Mads Wighus, Toril Carlsen, Espen Langvik, Ragnhild Heiland Sørensen, Silvia Moi, Trond Halstein Moe, Mariann Fjeld Olsen, Rita Therese Ziem, Kjetil Støa, Helge Evju*

Barnekoret og sammensatt orkester

TRYLLEFLØYTEN

Premiere 1. september / Hovedscenen

Musikk *Wolfgang Amadeus Mozart*

Libretto *Emanuel Schikaneder*

Musikalsk ledelse *Rudolf Piehlmayr*

Regi *Paul Curran*

Scenografi *Gao Guangjian*

Kostymer *Paul Edwards*

Lysdesign *David Jaques*

Kormester *David Maiwald*

Solister *Paolo Fanale, Daniel Johansson, Marita Sølberg, Jennifer O'Loughlin, Mariann Fjeld Olsen, Amelie Aldenheim, Eli Kristin Hanssveen, Magne Fremmerlid, Ketil Hugaas, Petri Lindroos, Espen Langvik, Mads Wighus, Silvia Moi, Kjerstin Løvdal, Ragnhild Heiland Sørensen, Nina Gravrok, Thor Inge Falch, Ingebjørg Kosmo, Lydia Moellenhoff, Svein Erik Sagbråten, Brenden Gunnell, Carsten Stabell, Øystein Skre, Tone Kummer-vold, Hege Høisæter, Yngve André Søberg, Trond Halstein Moe, Nicholas Cotellessa, Marek Lipok*

Operakoret, medlemmer fra Barnekoret og Operaorkestret

PETER GRIMES

Sesongpremiere 23. oktober / Hovedscenen

Musikk *Benjamin Britten*

Libretto *Montagu Slater*

Musikalsk ledelse *John Helmer Fiore*

Regi *Paul Curran*

Scenografi *Robert Innes Hopkins*

Kostymer *Robert Innes Hopkins*

Lysdesign *Rick Fisher*

Kormester *David Maiwald*

Solister *Henrik Engelsen, Nils Harald Sødal, Birgitte Christensen, Solveig Kringlebotn, Ole Jørgen Kristiansen, Hege Høisæter, Frida Jansson, Judith Christin, Thor Inge Falch, Brenden Gunnell, John Chest, Carsten Stabell, Silvia Moi, Mariann Fjeld Olsen, Svein Erik Sagbråten, Yngve André Søberg*

Operakoret og Operaorkestret

KORALL KORALL – EN BABYOPERA

Sesongpremiere 24. oktober / Foajeen

Idé, produksjon og regi *Hanne Dieserud og Christina Lindgren*

Musikk *Maja Solveig Kjølstrup Ratkje*

Scenografi *Christina Lindgren*

Utøvere *Hanne Dieserud, Hanna Gjermundrød og Silje Aker Johnsen*

Claudio Sgura og
Itziar Galdos i *Macbeth*.

Fra Lulu.

ASKEPOTT – EN BARNEOPERA

Premiere 27. oktober / Scene 2

Musikk og libretto *Peter Maxwell Davies*

Musikalsk ledelse *Steffen Kammler*

Regi *Gunnar Bergstrøm*

Bevegelsespedagog *Nina Bråthen*

Scenografi *Silje Sandodden Kise*

Kostymer *Den Norske Opera & Ballett, Grete Rustad og elever fra Lørenskog videregående skole*

Lysdesign *Jannicke Rekvinn*

Barnekorleder *Edle Stray-Pedersen*

Solister *Ingeborg Mantor, Hanna Bjåstad, Henrik Enger Holm, Aksel Frisnes, Carl Martin Prebensen, Dag Jacob Torneberg, Sebastian Fongen Langslet, Esther Victoria Randem, Astrid Bendixen Kettis, Ingrid Anna Ørstavik Dissen, Margret Stray Pedersen og Lars Petter Rodvald*

Barnekoret og musikere fra Oslo musikk- og kulturskole og Barratt Due

Musikkinstitutt

BARBEREN I SEVILLA

Premiere 17. november / Scene 2

Musikk *Gioacchino Rossini*

Libretto *Cesare Sterbini*

Musikalsk ledelse *Stefano Rabaglia/Boris Schäfer*

Regi *François de Carpentries*

Scenografi *Karine Van Hercke*

Kostymer *Karine Van Hercke*

Lysdesign *François de Carpentries*

Kormester *David Maiwald*

Solister *Espen Langvik, Ingeborg Schübeler Gillebo, Tuomas Katajala, Ketil Hugaas, Maria Cioppi, Petri Lindroos, Luigi Pisapia, Øystein Skre, Florin Demit, Petter Fegran*

Operaorkestret

MACBETH

Sesongpremiere 14. desember / Hovedscenen

Musikk *Giuseppe Verdi*

Libretto *Francesco Maria Piave*

Musikalsk ledelse *John Helmer Fiore*

Regi *Stein Winge*

Scenografi *Tine Schwab*

Kostymer *Tine Schwab*

Lysdesign *Frank Evin*

Kormester *David Maiwald*

Solister *Claudio Sgura, Itziar M. Galdos, Magne Fremmerlid, Daniel*

Johansson, Brenden Gunnell, Amelie Aldenheim, Jens-Erik Aasbø, Christel

Elisabeth Smith, Natanael Vasile Uifalean, Øystein Skre, Roald Nygård

Operakoret og Operaorkestret

NYTTÅRSGALLA

31. desember / Hovedscenen

Musikalsk ledelse *John Helmer Fiore*

Regi og koreografi *Johan Osuldsen*

Regiassistent *Wilhelm Sandven*

Kormester *David Maiwald*

Solister *Eli Kristin Hanssveen, Silvia Moi, Marita Sølberg, Thor Inge Falch, Brenden Gunnell, Daniel Johansson, Espen Langvik*

Operakoret og Operaorkestret

GJESTESPILL

ORPHÉE – FRA KUNGLIGA OPERAN

Premiere 13. januar / Hovedscenen

Musikk *Christoph Willibald Gluck*

Libretto *Pierre Louis Moline*

Musikalsk ledelse *William Lacey*

Regi *Mats Ek*
 Scenografi *Marie-Louise Ekman*
 Kostymer *Marie-Louise Ekman*
 Solister *Katharina Leoson, Marie Arnet, Susanna Stern*
 Kor, ballettdansere og orkester fra *Kungliga Operan i Stockholm*

COSÌ FAN TUTTE – FRA KUNGLIGA OPERAN

Premiere 18. januar / Hovedscenen

Musikk *Wolfgang Amadeus Mozart*
 Libretto *Lorenzo da Ponte*
 Musikalsk ledelse *Stefan Klingele*
 Regi *Ole Anders Tandberg*
 Koreografi *Anna Koch*
 Scenografi *Ole Anders Tandberg*
 Kostymer *Maria Geber*
 Lysdesign *Ellen Ruge*
 Solister *Klas Hedlund, Susann Végh, Jesper Taube, Malin Byström, Marianne Hellgren Staykov, Johan Edholm*
 Kor og orkester fra *Kungliga Operan i Stockholm*

NASJONALOPERAEN PÅ TURNÉ

MASKEBALLET

29. og 31. januar 2011 / Sandnes kulturhus
2., 4. og 6. februar 2011 / Festiviteten i Haugesund

Musikk *Giuseppe Verdi*
 Musikalsk ledelse *Terje Boye Hansen*
 Regi *Ronald Rørvik*
 Koreografi *Toni Herlofson*
 Scenografi *Bo Ruben Hedwall*
 Lysdesign *Hans-Åke Sjöquist*
 Solister fra *Nasjonaleoperaen*

Gjestesolister *Maria Radner, Eirik Roland Egeberg-Jensen, Odd Grundt, Vegard Bakke og José Miguel Gorrochategui Polo*
 Stavanger Symfoniorkester

THE RAPE OF LUCRETIA

3. april 2011 / Narvik kulturhus

Musikk *Benjamin Britten*
 Musikalsk ledelse *Ward Stare*
 Gjestekonsertmester *Yamei Yu*
 Solister fra *Nasjonaleoperaen*
 Gjestesolister *Katija Dragojevic, Robert Murray og Paul Whelan*
 Operakoret og Operaorkestret
 (Se side 21)

Gjestepedagoger / coacher

Brian Jauhiainen, Enza Ferrari, Mariangiola Martello

TRANSMISJONER

Produksjonsselskapet Nordisk Film laget en TV-produksjon av Monteverdis opera *Poppeas kroning* som ble vist på NRK2 30. oktober og 6. november 2011.

PRESENTASJONSPROGRAM

Nasjonaleoperaen har gjennomført enkeltinnslag og mindre program med utdrag fra våre oppsetninger og standardrepertoar både i operahuset, ved offisielle anledninger og ved kommersielle arrangementer.

Yolanda Correa og Yoel Carreño
i *Romeo og Julie*.

BALLET

BALLETT

Nasjonalballetten bød i 2011 på et variert og balansert program med mange store satsninger. Ballettsjefen setter sammen repertoaret i et sesongperspektiv, der programmet for høsten og våren skal utgjøre et helhetlig og utviklende tilbud for publikum og dansere. Over tid har ballettsjef Espen Giljane planlagt etter tre repertoarlinjer: klassikerne, det beste av moderne balletter hentet utenfra, samt rene uroppførelser.

Nasjonalballetten er det eneste kompaniet i Norge som setter opp de store klassiske ballettene, og et av målene for 2011 var å styrke kompaniets kompetanse og selsikkerhet innenfor dette repertoaret. Klassikerne var i 2011 *Don Quixote*, *Romeo og Julie*, *Svanesjøen* og *Nøtteknekkeren*, alle med flere besetninger. En rekke dansere gjorde seg sterkt bemerket i disse produksjonene, blant andre Maiko Nishino, Yolanda Correa og Clair Constant som alternerte i den krevende dobbeltollen som Odette/Odile i *Svanesjøen*. Årets klassiske oppsetninger ble alle godt mottatt og endte med et publikumsbelegg på hele 100 prosent, med unntak av *Don Quixote* som endte på 81 prosent.

På programmet våren 2011 sto *Wild Flowers* med fire norgespremierer signert Jirí Kylián. Han er en nestor innen moderne ballett og en av verdens toneangivende og mest betydningsfulle koreografer. Nasjonalballetten ble med *Wild Flowers* det første kompaniet etter Nederlands Dans Theater til å danse den surrealistiske balletten *Tar and Feathers* fra 2006. Kylián arbeidet tett med kompaniets dansere og også publikum fikk møte koreografen gjennom formidlingsarrangementet *Mestermøte*.

Høsten 2011 sto i nyskapingens tegn med fire urpremierer. I *Septemberdans 2011* skapte Ina Christel Johannessen, Andreas Heise og Douglas Lee hvert sitt verk og bød på en kontrastfylt og interessant danseaften. Etter urpremieren på Scene 2 tok Nasjonalballetten med seg forestillingen på turné til Haugesund, Stord, Os, Sandnes, Lyngdal, Arendal, Larvik, Nøtterøy, Gjøvik og Drammen.

På Hovedscenen i Operaen ventet høstens storsatsing med *Woyzeck* skapt av Christian Spuck. Produksjonen ble ansett å ha meget høy kunstnerisk kvalitet og fikk også strålende anmeldelser i internasjonale dansemagasin og terningkast seks i VG. Aftenposten var ikke enig, noe en markedsanalyse pekte ut som en av grunnene til at det ikke ble solgt like mange billetter som forutsatt. Likevel endte det med at over 7 000 publikummere så et moderne og nyskapt danseverk.

Flere meget sterke gjestespill sto på plakaten i 2011. For første gang på over tjue år kom et av verdens mest avholdte kompanier, Alvin Ailey American Dance Theater, til Norge, og danset for fulle hus. På høsten var det duket for gjeve gjestespill fra Nederlands Dans Theater og Tanztheater Wuppertal Pina Bausch. Det ble en stor begivenhet da danserne fra sistnevnte for aller første gang gjestet Norge, og med sterk koreografi av Pina Bausch begeistret de publikum og anmeldere. Også de norske kompaniene Ingun Bjørnsgaard Prosjekt og Carte Blanche kom med spennende gjestespill til Scene 2 gjennom CODA Oslo International Dance Festival 2011.

I Ballettlaboratoriet utviklet syv koreografer og fire komponister prosjekter med Nasjonalballettens dansere, presentert for en fullsatt Scene 2 i to forskjellige gratisvisninger.

Nasjonalballetten fortsatte i 2011 sin oppsøkende virksomhet, blant annet gjennom programmet *Lørdans* med utdrag fra kommende premierer og *Lunnsj med kultur* på Universitet i Oslo. Med *Den kulturelle skolesekken* opptrådte Nasjonalballettens dansere for 3 868 elever på ti skoler.

To av Nasjonalballettens dansere ble i 2011 tildelt hver sin høythengende, nasjonale pris. Dansekritikerprisen gikk til Kristian Ruutu for hans ”fremragende tolkning av rollen som Mercutio i *Romeo og Julie*”. Eugenie Skilnand ble tildelt Rolf Gammlengs dansepris, som årlig deles ut av Fond for utøvende kunstnere, for sitt ”store register, fra det kattermyke, grasiøse til det kraftfulle og dramatiske.”

Maiko Nishino i Douglas Lees
septemberdansverk *5 for Silver*.

DON QUIXOTE

Sesongpremiere 24. februar / Hovedscenen

Koreografi *Rudolf Nureyev etter Marius Petipa*

Musikk *Ludwig Minkus*, arrangert av *John Lanchberry*

Musikalsk ledelse *Felix Krieger*

Iscenesetter *Isabelle Guerin*

Dansere fra Nasjonalballetten

Gjestedansere *Louise Bennett, Christopher Kettner, Dagfinn Krogsrud, Machi Muto*

Prøveledere *Isabelle Guerin og Richard Suttie*

Operaorkestret

KYLIÁN – WILD FLOWERS

Premiere 9. april 2011 / Hovedscenen

No more play, Norgespremiere

Koreografi *Jiří Kylián*

Musikk *Anton Webern*

Scenografi *Jiří Kylián*

Kostymer *Jiří Kylián*

Lysdesign *Joop Caboort*

Teknisk tilpasning lys og scenografi *Kees Tjebbes*

Sarabande, Norgespremiere

Koreografi *Jiří Kylián*

Musikk *Johann Sebastian Bach*, elektronisk arrangert av *Dick Heuff*

Scenografi *Jiří Kylián*

Kostymer *Joke Visser*

Lysdesign *Joop Caboort*

Teknisk tilpasning lys og scenografi *Kees Tjebbes*

Tar and Feathers, Norgespremiere

Koreografi *Jiří Kylián*

Musikk *Dirk Haubrich, Wolfgang Amadeus Mozart, Tomoko Mukaiyama*

Tekst *Samuel Beckett*

Scenografi *Jiří Kylián*

Kostymer *Joke Visser*

Lysdesign *Jiří Kylián, Mikki Kunttu*

Teknisk tilpasning lys og scenografi *Kees Tjebbes*

Symphony of Psalms, Norgespremiere

Koreografi *Jiří Kylián*

Musikk *Igor Stravinsky*

Scenografi *William Katz*

Kostymer *Joop Stokvis*

Lysdesign / konsept *Joop Caboort*

Lys / redesign *Kees Tjebbes*

Musikalsk ledelse *John Helmer Fiore og Ingar Bergby*

Iscenesettere *Aurelie Cayla, Patrick Delcroix, Pedro Goucha, Birgitte Martin, Ken Ossola*

Operaorkestret

Dansere fra Nasjonalballetten

ROMEO OG JULIE

Sesongpremiere 14. mai 2011 / Hovedscenen

Koreografi *Michael Corder*

Musikk *Sergeij Prokofjev*

Musikalsk ledelse *Gavin Sutherland*

Dansere fra Nasjonalballetten

Gjestedansere *Louise Bennett, Francios Berthon, Christopher Kettner, Frederic Konrad, Mariusz Malecki, Machi Muto*

Prøveledere *Richard Suttie og Hanne Thorbjørnsen*
Operaorkestret

SEPTEMBERDANS 2011

Premiere 1. september 2011 / Scene 2 **5 for Silver, Urpremiere**

Koreografi *Douglas Lee*
 Musikk *Julia Kent*
 Lyddesign *Frank Henne*
 Kostymer *Stine Sjøgren*
 Lysdesign *Paul Vidar Sævarang*

Welcome Home, Urpremiere

Koreografi *Ina Christel Johannessen*
 Musikk *Kreng Kaboom Karavan*
 Kostymer *Stine Sjøgren*
 Lysdesign *Paul Vidar Sævarang*

Souls Complexion, Urpremiere

Koreografi *Andreas Heise*
 Musikk *Sergej Rakhmaninov*
 Kostymer *Stine Sjøgren*
 Lysdesign *Paul Vidar Sævarang*

Prøveleder *Christopher Kettner*
 Dansere *fra Nasjonalballetten*

WOYZECK

Premiere 24. september 2011 / Hovedscenen

Koreografi *Christian Spuck*
 Musikk *Martin Donner, Philip Glass, György Kurtág, Alfred Schnittke*

Musikalsk ledelse *Vello Pähn*
 Scenografi *Emma Ryott*
 Kostymer *Emma Ryott*
 Lysdesign *Reinhard Traub*
 Dramaturgi *Bibbi Moslet*
 Dansere *fra Nasjonalballetten*
 Gjestedansere *Martin Dauchez, Daniel Fajardo*
Operaorkestret

SVANESJØEN

Sesongpremiere 29. oktober 2011 / Hovedscenen

Koreografi *Anna-Marie Holmes etter Marius Petipa, Leo Ivanov, Konstantin Sergeyev*
 Musikk *Peter Tsjaikóvskij*
 Musikalsk ledelse *Tobias Ringborg*
 Dansere *fra Nasjonalballetten*
 Gjestedansere *Lucy Emery, Yuka Iseda, Carrie Walsh, Mariusz Malecki, Machi Muto*
 Prøveledere *Cynthia Harvey og Johnny Eliassen*
Operaorkestret

NØTTEKNEKKEREN

Sesongpremiere 26. november 2011 / Hovedscenen

Koreografi *Dinna Bjørn*
 Musikk *Peter Tsjaikóvskij*
 Musikalsk ledelse *Terje Boye Hansen / Ingar Bergby*
 Dansere *fra Nasjonalballetten*
 Gjestedansere *Lucy Emery, Kirsten Hveding, Frederic Konrad, Machi Muto, Kjersti Rødsten, Carrie Walsh, Brian Toney*
 Prøveledere *Gro Gudim og Alejandro Meza*
Operaorkestret

Stine Østvold og Ingrid Lorentzen i Ina Christel
Johannesens septemberdansverk *Welcome Home*.

GJESTESPILL

ALVIN AILEY AMERICAN DANCE THEATRE

Night Creature, In/side, Love Stories, Revelations, Anointed, Cry, The Hunt

Premiere 21. Juni 2011 / Hovedscenen

NEDERLANDS DANS THEATER II

Masculine / Feminine, Sleepless, Cacti

Premiere 27. september 2011 / Scene 2

CODA: INGUN BJØRNSGAARD PROSJEKT

Omega and the Deer

Urpremiere 17. oktober 2011 / Scene 2

CODA: CARTE BLANCHE

Corps de Walk av Sharon Eyal og Gai Bachar

Premiere 20. oktober 2011 / Scene 2

TANZTHEATER WUPPERTAL PINA BAUSCH

Vollmond

Norgespremiere 17. november 2011 / Hovedscenen

NASJONALBALLETTEN PÅ TURNÉ

GALLA I TALLIN, ESTLAND

26. februar 2011

Pas de deux fra Don Quixote og utdrag fra Giselle

SEPTEMBERDANS 2011

8. september, Haugesund

9. september, Stord

10. september, Os

11. september, Sandnes

13. september, Lyngdal

15. september, Arendal

16. september, Larvik

17. september, Nøtterøy

20. september, Gjøvik

PRESENTASJONSPROGRAM

Lørdans 2. april 2011 / Nasjonalgalleriet

Utdrag fra produksjonen Kylián – *Wild Flowers*

Lørdans 27. august 2011 / Scene 2

Utdrag fra *Septemberdans 2011*

Lørdans 17. september 2011 / Nasjonalgalleriet

Utdrag fra *Woyzeck*

OPPSØKENDE VIRKSOMHET

25. mars Lunsj med kultur, UiO / Blindern

29. april Workshop Rommen skole

29. april Ballettinnslag i forbindelse med Dansens dag, Rommen skole

DEN KULTURELLE SKOLESEKKEN

2. mars Kampen skole og Bryn skole

10. mars Lindeberg skole og Lutvann skole

14. mars Sykehusskolen/ Rikshospitalet og Korsvoll skoler

15. mars Grorud skole og Rustad skole

16. mars Skøyen skole og Marienlyst skole

BALLETLABORATORIET

Visning 1. juni 2011 / Scene 2

Prosjekt med koreografen Tharan Revfem og komponisten Jenny Hval

Prosjekt med koreografen Janne-Camilla Lyster og komponisten Julian Skar

Prosjekt med koreografen Felix Aarts, til musikk av G. F. Händel

Prosjekt med koreografen Cina Espejord, til musikk av Proverb, Alex Smoke, Steve Reich

Visning 14. desember 2011 / Scene 2

Prosjekt med koreograf Ingun Bjørnsgaard og komponist Per Henrik

Svalastog

Prosjekt med koreograf Christopher Arouni, til musikk av Kangding Ray og Ludde Hagberg

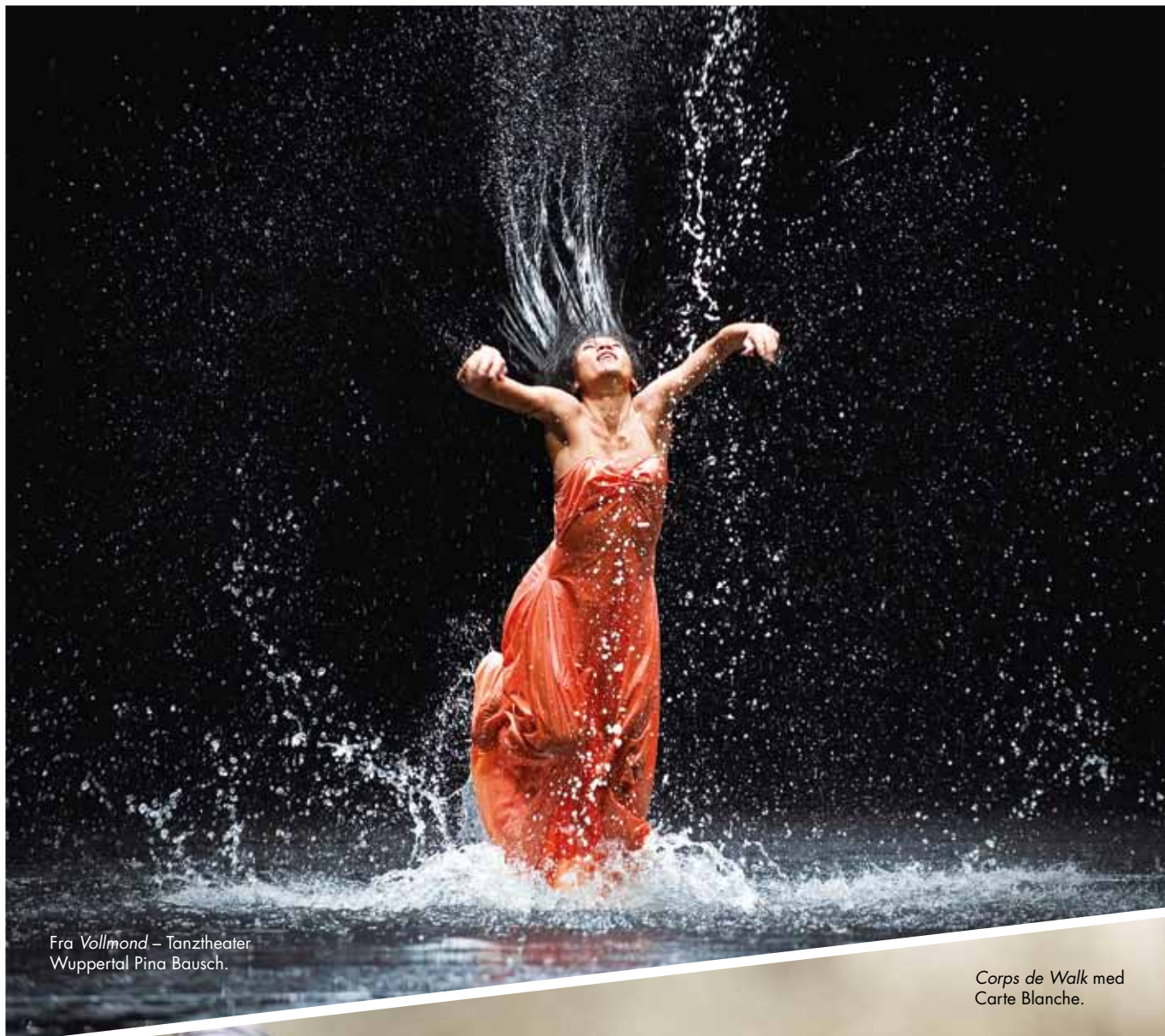
Prosjekt med koreograf Kjerst Sandstø og komponist Bugge Wesseltuft

Transmisjoner

Dokumentarprogram *Årstidene – Jo Strømgrens ballett blir til*,

3. februar 2011, NRK 2

Årstidene – ballett av Jo Strømgren, 6. februar, NRK 2

Fra Vollmond – Tanztheater
Wuppertal Pina Bausch.

Corps de Walk med
Carte Blanche.

KONSERT

Musikksjef John Helmer Fiore leder
Operakoret og Operaorkestret under
Nyttårskonserten.

KONSERT

Musikksøylens kunstneriske bærebjelker består av Operaorkestret, Operakoret og Barnekoret. Et viktig mål for musikkssjef John Helmer Fiore er å bereide grunnen for utvikling av kvalitet og repertoar gjennom å bygge selvtillit og trygghet hos utøverne.

Operaorkestrets største utfordring i 2011 var trolig Stefan Herheims produksjon av operaen *Lulu*. Å vokse med Alban Bergs krevende musikk styrket musikernes mentale og musikalske plattform og bidro til mestring av neste store utfordring, *Peter Grimes*.

Operaorkestret startet året med nyttårskonsert på Hovedscenen sammen med Nasjonaloperaens sangsolister. Denne konserten tok de med seg videre til ni byer i Nord-Norge og på Østlandet, med stor suksess. Operaorkestret deltok videre i alle operaproduksjonene på Hovedscenen og Scene 2, med unntak av gjestespillene *Così fan tutte* og *Orphée* fra Kungliga Operan, samt Barnekorets produksjoner på Scene 2, der unge eksterne musikere ble hentet inn. Av ballettproduksjoner medvirket Operaorkestret i *Don Quixote*, *Wild Flowers*, *Romeo og Julie*, *Woyzeck*, *Svanesjøen* og *Nøtteknekkeren*.

Orkestrets konsertserie innbefattet *Fiores Rheinfahrt* med et sammen- drag av orkestrale partier i Wagners syklus *Ring*, dirigert og arrangert av musikkssjef John Helmer Fiore. Årets andre hovedscenekonsert inneholdt verker av Johannes Brahms, der et høydepunkt var gjestesolistene Karen Gomyo på fiolin og Christian Poltéra på cello. Et spennende løft for Operaorkestret og Fiore var førstegangsframføringen av Ragnar Söderlinds opera

Fruen fra havet, i konsertant versjon. Operaorkestret medvirket også på Operaens Festkonsert i august, på finalekonserten i Dronning Sonja Internasjonale Musikkonkurranse og under Oslo Internasjonale Kirkemusikkfestival med Mozarts *Requiem*.

Det allestedsnærværende Operakoret gjorde seg gjeldende i Kyliås *Symphony of Psalms* (en av ballettene i helaftenen *Wild Flowers*) foruten i de fleste operaproduksjonene på Hovedscenen, og bidro også med enkelte solistroller. Et stort løft var *Peter Grimes* som blir omtalt som korets ypperste prestasjon så langt. Koret gjestet også Olavsfestdagene med Trondheim Symfoniorkester i Verdis *Requiem* og deltok selvsagt også på Operaens Festkonsert ved oppstart av høstsesongen.

Barnekoret har hatt høy aktivitet i 2011. Med sentrale funksjoner i barne- og ungdomsproduksjonene *Han som sier ja*, *Forhekset – med tryllestav i operaen* og *Askepott – en barneopera*, økte deres prestasjoner i takt med utfordringene. I tillegg har de medvirket i *Peter Grimes*, *Nøtteknekkeren* og *Tryllefløyten* samt på NRKs TV-sendinger i forbindelse med årets innsamlingsaksjon.

Gjestende orkestre med egne konserter på våre scener var Kringkastingsorkestret, Norsk Barokkorkester, Oslo Camerata med Truls Mørk, Det Norsk Kammerorkester med Leif Ove Andsnes, og sist men ikke minst, Mariss Jansons med Royal Concertgebouw Orchestra, også den med Andsnes.

Komponist Ragnar Söderlind, musikkshjef John Helmer Fiore og Operaorkestret mottar applaus etter førstegangsforeføringen av *Fruen fra havet*.

NYTTÅRSKONSERT

6. januar 2011 / Hovedscenen

Sopran *Solveig Kringlebotn*
 Sopran *Eli Kristin Hanssveen*
 Tenor *Thor Inge Falch*
 Cello *Ernst Simon Glaser*
Operaorkestret
 Dirigent *John Helmer Fiore*

OPERAORET / ORFF & BRAHMS

3. februar 2011 / Scene 2

Operakoret
 Dirigent *Raymond Hughes*
Barnekoret
 Dirigent *Edle Stray-Pedersen*
 Sopran *Kjerstin Løvdal*
 Alt *Ivana Milasinovic*
 Tenor *Marek Lipok, David Fielder*
 Baryton *Tom Erik Lie, Stevica Krajinovic*
 Klaver *Olivera Marinkovic, Tore Dingstad*
Musikere fra Operaorkestret

OPERAORKESTRETS KAMMERMUSIKKSERIE

13. februar 2011 / Scene 2

Typisk dyrisk!

Pantomime-kunstner *Martin Hasselgren*
Musikere fra Operaorkestret

MOZARTS REQUIEM

Oslo Internasjonale Kirkemusikkkfestival

2. april 2011 / Oslo Domkirke

Bratsj *Henning Kraggerud*
 Sopran *Sarah Fox*
 Alt *Renata Pokupic*
 Tenor *Andrew Staples*
 Bass *Matthew Rose*
Operaorkestret
Københavns Drengekor
 Dirigent *Paul McCreech*

JUBILEUMSKONSERT TORE DINGSTAD

3. april 2011 / Scene 2

Klaver *Tore Dingstad*
 Fiolin *Elisabeth Dingstad*
 Bratsj *Jacob Dingstad*
 Cello *Christopher Dingstad*

OPERAORKESTRET / FIORES RHEINFART

7. mai 2011 / Hovedscenen

Operaorkestret
 Dirigent *John Helmer Fiore*

OPERAORKESTRETS KAMMERMUSIKKSERIE

29. mai 2011 / Scene 2

Brahms, Britten and The Big Boss

Klaver *John Helmer Fiore*
Musikere fra Operaorkestret

John Lidal og Marita Sølberg.

OPERAORKESTRET / FESTKONSERT

14. august 2011 / Operataket / Hovedscenen

(Konserten ble flyttet fra Operataket til Hovedscenen på grunn av regn)

Solister fra Nasjonaloperaen og Nasjonalballetten

Operaorkestret

Operakoret

Dirigent John Helmer Fiore

OPERAORKESTRETS KAMMERMUSIKKSERIE

19. september 2011 / Scene 2

Musikere fra Operaorkestret

AVSKJEDSKONSERT KJELL MAGNUS SANDVE

23. september 2011 / Scene 2

Medvirkende fra Nasjonaloperaen og musikere fra Operaorkestret

AVSKJEDSKONSERT HELGE EVJU

24. september 2011 / Scene 2

Medvirkende fra Nasjonaloperaen og musikere fra Operaorkestret

FRUEN FRA HAVET

Konsertant fremføring

Førstegangsforeføring 10. oktober 2011 / Hovedscenen

Musikk Ragnar Söderlind

Libretto Gro Steinsland etter Henrik Ibsen

Musikalsk ledelse John Helmer Fiore

Ingebjørg Kosmo, Ole Jørgen Kristiansen, Michael Weinius, Ann-Helen Moen,

Christel Elisabeth Smith, Nils Harald Sodal, Ketil Hugaas, Carsten Stabell

Operakoret og Operaorkesteret

OPERAORKESTRET / BARE BRAHMS

22. november 2011 / Hovedscenen

Fiolin Karen Gomyo

Cello Christian Poltéra

Operaorkestret

Dirigent John Helmer Fiore

OPERAORKESTRETS KAMMERMUSIKKSERIE

24. november 2011 / Scene 2

Musikere fra Operaorkestret

SOLISTENES JULEKONSERT

17., 18., 20., 22. desember 2011 / Scene 2

Solister fra Nasjonaloperaen

Sammensatt orkester

NYTTÅRSGALLA

31. desember 2011 / Hovedscenen

Solister fra Nasjonaloperaen

Operaorkestret

Operakoret

Dirigent John Helmer Fiore

Festkonsert 14. august på Operataket som ble flyttet til Hovedscenen på grunn av regn.

Kjell Magnus Sandve under sin avskjedskonsert.

Mariss Jansons, Leif Ove Andsnes og Royal Concertgebouw Orchestra.

RESITALER

AUDUN IVERSEN

20. februar 2011 / Scene 2

Klaver *Kathryn Stott*

THOMAS HAMPSON

13. mars 2011 / Hovedscenen

Klaver *Craig Rutenberg*

MARITA SØLBERG

27. mars 2011 / Scene 2

Klaver *John Lidal*

VIRGINIA TOLA

20. august 2011 / Scene 2

Klaver *Julio Alexis Muñoz*

MARIA RADNER

2. oktober 2011 / Scene 2

Klaver *Alexander Schmalcz*

LAWRENCE ZAZZO

20. november 2011 / Scene 2

Klaver *Shizuko Noiri*

GJESTESPILL

KORK SUPERLØRDAG

15. januar, 5. mars, 2. april, 7. mai 2011 / Scene 2

NORSK BAROKKORKESTER

16. januar 2011 / Scene 2

Bachs samtidige

DET NORSKE KAMMERORKESTER

4.–6. februar 2011 / Hovedscenen og Scene 2

Vinternattfestivalen

ROYAL CONCERTGEBOUW ORCHESTRA OG MARISS JANSONS

8. og 9. februar 2011 / Hovedscenen

Klaver *Leif Ove Andsnes*

Dirigent *Mariss Jansons*

NORSK BAROKKORKESTER

27. februar 2011 / Scene 2

Myter og mystikk

CECILIA BARTOLI

15. mai 2011 / Hovedscenen

Kammerorchester Basel

DET NORSKE KAMMERORKESTER

22. mai 2011 / Scene 2

Sopran *Christianne Stotijn*

Leder *Isabelle van Keulen*

TRULS MØRK OG OSLO CAMERATA

11. september 2011 / Hovedscenen

FAUST QUARTETT

20. september 2011 / Scene 2

DET NORSKE KAMMERORKESTER OG LEIF OVE ANDSNES

6. november 2011 / Hovedscenen

KORK PERSISK AFTEN

25. november 2011 / Scene 2

ANNEN KONSERTAKTIVITET

DRONNING SONJA INTERNASJONALE MUSIKKONKURRANSE

21.–26. august 2011 / alle scener

PÅSKEKONSERTER

Det ble arrangert seks konserter på balkongene i Foajeen og to konserter på Hovedscenen i perioden 17.–25. april 2011.

SOMMERKONSERTER

Det ble arrangert 13 konserter på balkongene i Foajeen i perioden 8.–17. juli 2011.

TURNÉER

NYTTÅRSKONSERT-TURNÉ NORD-NORGE OG ØSTLANDET

11.–22. januar / Hammerfest, Tromsø, Narvik, Bodø, Mosjøen, Gjøvik, Skien

Operaorkestret

Dirigent *John Helmer Fiore*

Sopran *Solveig Kringlebotn*

Sopran *Eli Kristin Hanssveen*

Tenor *Thor Inge Falch*

Cello *Ernst Simon Glaser*

Konferansier *Tom Remlov*

VERDIS REQUIEM I NIDAROSDOMEN

Avslutningskonsert under Olavsfestdagene

4. august 2011 / Trondheim

Sopran *Anne Margrethe Dahl*

Mezzo *Susanne Resmark*

Tenor *Thomas Ruud*

Bass *Magne Fremmerlid*

Operakoret

Trondheim Symfoniorkester

Dirigent *Eivind Gullberg Jensen*

PRESENTASJONSPROGRAM

Operaorkestret, Operakoret og Barnekoret har gjennomført enkeltinnslag og mindre program med utdrag fra våre oppsetninger og vårt standard-repertoar både i operahuset, ved offisielle anledninger og kommersielle arrangementer.

MANGFOLDSPROSJEKTER OG ANDRE SJANGRE

Operaen skal være et åpent, inviterende og inkluderende hus, og Den Norske Opera & Ballett skal med et bredt repertoar favne et stort publikum. Opera-huset har vist seg velegnet for et bredere spekter av kunstneriske uttrykk og tilbud enn kjernevirksomhetens tre kunstarter. Denne bredden bidrar både til legitimitet for Den Norske Opera & Ballett, til styrking av finansieringen og merkevaren, og rekruttering av publikum til hovedkunstformene.

Mangfold

I tillegg til opera, ballett og orkesterkonserter, er det for Den Norske Opera & Ballett et mål at andre kunst- og kulturuttrykk skal kunne formidles via Operaens scener. Dette gjøres blant annet i form av gjesteproduksjoner fra grupper med forskjellig kulturbakgrunn.

Gjennom en bevisst satsing på mangfold avdekkes både kulturelle forskjeller og likheter, noe som vil kunne bidra til å demme opp for de utfordringene som ligger i en stadig akselererende globalisering. Det er en kjensgjerning at kunstneriske virkemidler kan være effektive brobyggere mellom mennesker med forskjellig religiøs, nasjonalt og etnisk ståsted.

En overordnet målsetting er at Den Norske Opera & Balletts generelle publikumsstruktur gradvis skal utvikles i tråd med nasjonens faktiske demografiske profil. En stadig økende del av Norges befolkning har ikke-vestlig kulturbakgrunn, særlig i de større byene. I Oslo er den omkring 25 prosent, og i enkelte bydeler er innbyggere med ikke-vestlig bakgrunn i flertall.

Som følge av handlingsplanen for den flerkulturelle satsingen, har DNO&B inngått samarbeidsavtaler med etablerte eksterne produsenter på dette feltet. Disse er Stiftelsen Horisont, Nordic Black Theatre, Rikskonsertene og TrAP/Transnational Arts Production.

Sistnevnte satt i 2011 opp forestillingen *Larache* i samarbeid med Passage Nord Project. Kjetil Skøiens dokuteater bygget på intervjuer med fire marokkanske menn som også fremførte sine egne historier på scenen, alt til nyskapt musikk av Maja Ratkje. Et annet kulturelt møte fant sted i mai da Ecco International Noway og dansegruppa Cre-8 satt opp *Urban X* på Scene 2. Her møttes hip hop og afrikansk dans i en forestilling om identitet og veivalg.

Et eget satsingsområde er det såkalte Groruddalsprosjektet, hvor de mangfoldige kulturytringene som finnes i Groruddalens fire bydeler blir fremført ved Den Norske Opera & Ballett. I forbindelse med 200-årsjubileet for Grunnloven i 2014, planlegges en stor fellesmønstring for hele Groruddalen i Operaen. I 2011 var det imidlertid Bydel Bjerke som inntok Scene 2 med forestillingen *Crossover*. 125 unge og voksne viste frem en rekke uttrykk innen sang, dans og nysirkus.

Andre sjangre

Som en konsekvens av den åpne profilen og målet om å bygge nye publikumsgrupper er det etablert konsepter som *Sommer på Operaen* og *Påske i Operaen*, og ikke minst åpnes huset for andre forestillinger og konserter såfremt det er ledig kapasitet på scenene.

Påske i Operaen ble i 2011 gjennomført for andre gang på rad, og til sammen tok over 50 000 mennesker turen over marmorbrua for å overvære gratis-konserter, være med på omvisninger eller bare besøke Foaheen eller Operataket. Dette tilsvarer en fordobling av besøket fra påsken 2010.

Årets utgave av *Sommer på Operaen* ble redusert i omfang som konsekvens av de tragiske hendelsene 22. juli, hvor Operaen i samråd med myndighetene avlyste konserter av Peter Jöback/Ingrid Bjørnov, Tord Gustavsen/Farmers Market, åpningskonsert for Melafestivalen med flere. Konsertene og forestillingene som likevel ble gjennomført som planlagt, var Timbuktu/Hoffmaestro, Jo Strømgren Kompani med *Klosteret*, Grusomhetens Teater med Ibsens *Fjeldfuglen*, samt en rekke balkongkonserter. I tillegg etablerte NRKs Sommeråpent sitt studio på Operataket og sendte direkte herfra fire kvelder i uka gjennom hele sommeren. *Sommer på Operaen* ble avsluttet med Operaens festkonsert med smakebiter fra repertoaret for sesongen 2011/2012. På grunn av dårlig vær ble konserten rett før start besluttet gjennomført innendørs, med to fulle hus samme kveld og et begeistret publikum.

I 2011 er Operaen også blitt gjestet av Jarle Bernhoft, og Oslo Jazzfestival med åpningskonserten ved Come Shine med KORK, Silje Nergaard og Nils Petter Molvær.

Ansatte i Den Norske Opera & Ballett har i 2011 på eget initiativ og i egen regi gjennomført to forestillinger til støtte for humanitære saker, henholdsvis for de jordskjelvrammede i Japan og for sultkatastrofen på Afrikas horn.

Jarle Bernhoft.
Foto: Fred Jonny Hammer

Grusomhetens teater og
Ibsens *Fjeldfuglen*.
Foto: Svein Erik Furulund

Crossover med elever fra
bydel Bjerke i Groruddalen.
Foto: Jörg Weisner

Urban X.

MANGFOLD

URBAN X

Premiere 10. mai 2011 / Scene 2

Åtte forestillinger

Produsent *Ecco International Norway / Cre-8*

CROSSOVER

Premiere 14. september 2011 / Scene 2

Produsent *Oslo Kommune v/bydel Bjerke*

LARACHE

Premiere 7. oktober 2011 / Scene 2

Produsent *TrAP / Passage Nord Project*

ANDRE SJANGRE 2011

NRK SOMMERÅPENT

27. juni–18. august 2011 / Operataket

JUBILEUMSKONSERT / OSLO JAZZFESTIVAL 25 ÅR

15. august 2011 / Hovedscenen

Dirigent *Christian Eggen*

Kringkastingsorkestret

Solister *Silje Nergaard, Nils Petter Molvær, Kristoffer Kompen og Come Shine*
Et samarbeid mellom NRK, Oslo Jazzfestival og Den Norske Opera & Ballett

JARLE BERNHOFT

16. oktober 2011 / Hovedscenen

Konserten ble produsert for TV 2 av OB-Team AS

TIMBUKTU

20. august 2011 / Operataket

Timbuktu, Hoffmaestro og Joddski

KLOSTERET / JO STRØMGREN KOMPANI

8.–12. august 2011 / Scene 2

Gjestespill

IBSENS FJELDFUGLEN / GRUSOMHETENS TEATER

10.–20. august 2011 / Prøvesalen

Gjestespill

TORD GUSTAVSENS ENSEMBLE

Hovedscenen

Avlyst på grunn av terroraksjonen 22. juli

FARMERS MARKET MED VOIX BULGARIS M/FL.

Hovedscenen

Avlyst på grunn av terroraksjonen 22. juli

BARE EGIL SOMMERSHOW

Hovedscenen

Avlyst på grunn av terroraksjonen 22. juli

PETER JÖBACK / INGRID BJØRNHOV

Operataket

Avlyst på grunn av terroraksjonen 22. juli

Barnekoret i
Han som sier ja.

BARN OG UNGE

BARN OG UNGE

Den Norske Opera & Ballett har et særlig ønske om å vise frem vårt kunstneriske mangfold for barn og unge. Målet er å øke interessen for og styrke legitimiteten til opera, ballett og tilliggende musikkformer, ikke minst for å rekruttere et fremtidig publikum. Det er derfor avgjørende at barn og unge får et relevant og godt programtilbud, gjennom forestillinger for forskjellige aldersgrupper og ulike formidlingsaktiviteter.

Flere forestillinger for barn og unge sto på programmet i 2011: Peter Maxwell Davies' *Askepott – en barneopera*, *Forhekset – med tryllestav i operaen*, Kurt Weills *Han som sier ja* og babyoperaen *Korall Koral*. I tillegg ble *Nøtteknekkeren* videreutviklet som en juleopplevelse for hele familien, blant annet med korsang og annen underholdning i pausen. Den Norske Opera & Ballett ser også verdien av at barn og unge blir introdusert for kunstformene gjennom ordinære forestillinger. I 2011 hadde formidlingsavdelingen blant annet et eget undervisningsopplegg om Alban Bergs *Lulu*, der en rekke klasser fra videregående skoler deltok på skreddersydd introduksjoner og så forestilling. Nytt av året var en egen priskategori for skoleklasser med billetter til 100 kroner per elev. 2 499 elever benyttet seg av dette. I tillegg kommer alle de som kjøpte billetter med barn- og studentrabatt på 50 prosent.

For de minste tilbys en egen Mini-serie der barna gjennom dans og sanglek blir kjent med en forestilling. I 2011 ble billettene revet bort til *Minifløyter* om *Tryllefløyten* og *Mininøtt* om *Nøtteknekkeren*.

Den Norske Opera & Balletts formidlingsaktiviteter omfatter undervisningsopplegg, omvisninger, skolebesøk, gratisvisninger og kreative verksteder. I 2011 ble blant annet 3 868 elever introdusert for opera og ballett gjennom arrangementer i regi av Den kulturelle skolesekken, 324 elever så generalprøver med egne introduksjoner og 5 963 barn fra barnehager og skoler deltok på omvisninger i Operaen.

I 2011 ble det også lansert et nytt danseprogram, *På tå hev*, der elevene lærer om dans ved selv å danse og utvikle sin kreativitet. Opplegget skreddersys til ulike ferdighetsnivåer og passer således både for ungdoms- og videregående skoler. 800 elever fikk besøk på skolene sine med trinn 1 av dette programmet i 2011. 20 av disse ble tilbudt å delta på trinn 2 hvor de fikk en unik mulighet til å fordype seg ved å delta i dansetrening i Operaen. Tre dager i uken over ti uker fikk de undervisning i ulike moderne danseteknikker, deriblant improvisasjon. Samtidig innstuderte de en koreografi som ble vist på Scene 2.

Ung i Operaen er et eget program for dem mellom 15 og 25 år der medlemmene får en rekke tilbud og rabatter. Dessuten kan opera- og ballettinteresserte i denne aldersgruppen bli ungdomsambassadører som får førstehåndsinformasjon om repertoaret og andre fordeler, mot at de introduserer førstegangsbesøkende for opera og ballett.

Silvia Moi og Trond Halstein Moe i
Forhekset – med tryllestav i operaen.

Ballettskolens yngste elever
under elevforestillingen 2011.

Nami Kitagawa Aam, Syvert Lorenz Garcia og Lukas Bjørneboe Brændsrød fra Ballettskolens elevforestilling 2011.

Rekruttering til kunstartene

Som nasjonal institusjon har Den Norske Opera & Ballett et særlig ansvar for rekrutteringen av talenter.

Barnekoret består av 65 barn i alderen 7–16 år. De undervises ukentlig og opptre i opera- og ballettforestillinger i Operaen og ved en rekke andre begivenheter. I 2011 hadde Barnekoret høy aktivitet med sentrale funksjoner i barne- og ungdomsproduksjonene *Han som sier ja*, *Forhekset – med tryllestav i operaen* og *Askepott – en barneopera*. I tillegg har de medvirket i *Peter Grimes*, *Nøtteknekkeren* og *Tryllefløyten* samt på NRKs TV-sendinger i forbindelse med årets innsamlingsaksjon.

Barnekorets leder Edle Stray-Pedersen ble kåret til Årets barne- og ungdomskorleder, en pris som deles ut av UngiKor. Hun fikk prisen for sin holdning om at ”barn fortjener det beste og for at hun alltid setter musikk inn i større rammer når hun arbeider med barn”.

Ballettskolen er Norges ledende grunnutdanning i ballett. Skolen hadde ved utgangen av året 117 elever i alderen 6–16 år, hvorav 28 er gutter. Elever fra Ballettskolen har medvirket i Nasjonalballettens oppsetninger *Don Quixote*, *Romeo og Julie*, *Svanesjøen* og *Nøtteknekkeren* og danset i Nasjonalballettens skoleturné under Den kulturelle skolesekken. Ballettskolen hadde sin egen elevforestilling 2011 på Scene 2 i april. Ballettskolens elever

har videre hatt visning for Ballettklubben, på Rommen scene under *Dansens dag* og *Dans fra to verdener* og opptrådt under arrangementer for Den Norske Opera & Balletts samarbeidspartnere.

Ballettskolen har siden 2008 samarbeidet med Utdanningsetaten i Oslo om et integrert tilbud med ballett på høyt nivå på ungdomstrinnet ved Ruseløkka skole. Første kull elever fra denne ordningen var ferdig våren 2011. Nesten alle elevene fikk plass ved videre danseutdanning og flertallet av dem ved ledende ballettskoler i London, Hamburg og Stockholm samt ved Kunsthøgskolen i Oslo. Samarbeidet med Utdanningsetaten / Ruseløkka må derved sies å være meget vellykket og svært viktig for utviklingen av norske ballettdansere. Ballettskolen har også i 2011 samarbeidet med ledende aktører innen ballettutdanning på nordisk plan, blant annet gjennom Nordic Ballet Seminar i Stockholm og forestillingen *Mareld* i Gøteborg.

Ballettskolens elev Gina Storm-Jensen var i februar 2011 finalist i den prestisjetunge ballettkonkurransen Prix de Lausanne i Sveits. I juni deltok fire av Ballettskolens dansere i den internasjonale ballettkonkurransen i Grasse i Frankrike, der Johanne Wien Pedersen danset hele veien til topps og fikk gull. Skolens elever imponerte også i den årlige nordisk-baltiske ballettkonkurransen i Falun i Sverige, med priser til Martine Camilla Brænna og Ada Marthine Marthinsen.

VERKER UNDERVEIS

Med virkning fra 2009 har Den Norske Opera & Ballett mottatt et meget sjenerøst økonomisk bidrag fra Anders Jahres Humanitære Stiftelse til en egen satsning på nye verker. Under navnet *Verker underveis* har programmet allerede hatt stor betydning for vårt arbeid med samtidskunstnere innenfor både ballett og opera. Fra og med 2011 er Norsk Komponistforening gått med som likeverdig partner med Den Norske Opera & Ballett, noe som både har gitt programmet en tydeligere profil og sikret faglig innretning og høy aktivitet.

Målet er å styrke utviklingen av musikk for opera, ballett og orkester, gjennom å stille våre ressurser til rådighet for utprøving av nye ideer. Her står innovatørene i fokus: komponistene i særdeleshet, og dernest librettister, koreografer og regissører.

Verker underveis er i hovedsak et internt program. Programmet ledes av et faglig utvalg som skal vurdere alle tilsendte verker, men som også selv kan initiere prosjekter. Dette utvalget har i 2011 bestått av Jonas Forsell og Håkon Berge fra Norsk Komponistforening, og Tom Remlov og Jørn Peder- sen fra DNO&B.

En rekke komponister har i løpet av året disponert Operaens musikk- og scenefaglige ressurser – musikere, sangere, dansere, regissører, dirigenter, repetitører, prøvesaler og sceneteknisk utstyr – for utprøving av nye ideer.

Følgende prosjekter ble valgt ut i 2011:

Morten Gaathaug:	<i>Den politiske kannestøper</i>
Natasha Barrett:	<i>An electroacoustic opera playing on medieval classical themes and the complex networks of contemporary society</i>
Nils Henrik Asheim:	<i>Pompeii</i>
Åsmund Feidje:	<i>Ei sann historie</i>
Bjarne Kvinnsland:	<i>Katnosa</i>
Synne Skouen:	<i>Ballerina</i>
Knut Anders Vestad:	<i>Mezzosopranos</i>
Henrik Hellstenius:	<i>Mother and the master</i>
Edvin Østergaard:	<i>Focaults pendel</i>
Cecilie Ore:	<i>Adam & Eve – Divine Comedy</i>
Maja Ratjke:	<i>Simone</i>
Gisle Kverndokk:	<i>Ruth Maier</i>
Ewa Jacobsson:	<i>Black Marias</i>
Bjørn Kruse:	<i>Terminal</i>
Henrik Ødegaard:	<i>Koropera</i>
Magnar Åm:	<i>God's I</i>

I tillegg har cirka 20 prosjekter vært til vurdering.

På tå hev – en del av formidlingsprogrammet for barn og unge.

Jennifer O'Loughlin i *Tryllefløyten*.

SCENEROMMET

Scenerommet er vårt ressurs- og kompetansesenter for opera-, ballett- og konsertproduksjon i Norge. Formålet er å styrke mulighetene for produksjon av musikk- og danseater gjennom å bistå med kompetanse og utstyr. Scenerommet er en støttefunksjon tilrettelagt for et vidt spekter av produksjonsmiljøer innen opera og ballett, film, scene, media og utdanningsinstitusjoner. I 2011 har vi bistått på følgende måte:

UTLEIE AV TEKNISK UTSTYR

2 entertain Norge
Bettina Ford Jeppsen
Dissimilis Kultur- og kompetansesenter
Feelgood, Scene, TV og film
Lars Notto Birkeland
Opera Nordfjord
Opera Østfold
Stabekk Janitsjarorkester

UTLEIE AV KOSTYMER

Gunn Rosnes
Hardanger musikkfest
Kammerkoret Ultima Thule
Kunsthøgskolen i Oslo
Lenes Dansesenter
MIC Norge
Monster Entertainment
Nuri Arnfinsen, Teaterprinsessa
Trondheim Symfoniorkester
Vinderen Dansestudio
Vanessa Jenkins Grandal

UTLEIE AV NOTER

Bærum Symfoniorkester
Drammen Operakor
Follo Kammerorkester
Hardanger Musikkfest
Kulturelt initiativ
Nordnorsk Opera og Symfoniorkester
Operaen i Kristiansund
Ungdomssymfonikerne

UTLEIE AV PRØVELOKALER

Aroundance
Bærum Symfoniorkester
Cæciliaforeningen
Det Norske Kammerorkester
Det Norske Solistkor
Den Norske Studentersangforening
Den Nye Opera
Drammen Operakor
East 15 Acting School
Goruddalen Strykeorkester
Gull Özger
Hardanger Musikkfest
Hasle Brass
Helga Marie Wiersholm
Henrik Skram

Jo Strømgren Kompani
Kampen Janitsjar
Kilden A/S
Koret Diandre
Kulturentusiastene
Kulturelt initiativ
Nordic Black Theatre
Nordic Tenors
Nordnorsk Opera og Symfoniorkester
Norsk Barokkorkester
Norsk kulturskoleråd
Opera Nordfjord
Opera Østfold
Operaen i Kristiansund
Oscarsborgoperaen
Oslo Filharmonien
Oslo Barne- og Ungdomskorforbund
Oslo Fagottkor
Oslo Postorkester
Oslo Sinfonietta
Ringsakeroperaen
Rom365 Mangement
Royal Concertgebouw Orchestra
Sangkraft Berlevåg
Stabekk Janitsjarorkester
Stian Danielsen
Trondheim Symfoniorkester
Trondhjems Studentersangforening
Torstein Ellingsen
Victoria Productions
Østensjø Janitsjar

OPPLÆRINGS- OG HOSPITERINGSORDNINGER

Scenerommet har også organisert en rekke hospiteringer og praksisplasser.

RÅDGIVNINGSTJENESTE

Et stort antall institusjoner og privatpersoner har mottatt rådgivning fra Den Norske Opera & Balletts fagpersoner innenfor en rekke forskjellige områder.

KURS OG SEMINARER VIA PRØVEROMMET

Den Norske Opera & Ballett ved Scenerommet deltar i et samarbeid om Prøverommet – en nasjonal læringsarena for kostymefaget. Prøverommet har i 2011 arrangert to nettbaserte kurs i drakt- og motehistorie og et herreskredderkurs.

DEN KOMMERSIELLE VIRKSOMHETEN

DEN KOMMERSIELLE VIRKSOMHETEN

Vår kommersielle aktivitet bidrar til å bygge publikumsrelasjoner og utvikle Den Norske Opera & Balletts omdømme. Denne virksomheten gir kontakt med nye publikumsgrupper og fungerer således som et tillegg til forestillingsaktiviteten og de ordinære markedsføringskanalene i arbeidet med å oppfylle vår misjon som hele Norges operahus. De samme kravene til profesjonalitet og kvalitet gjelder for de kommersielle arrangementene som for forestillingene.

Operahuset er en populær møteplass for organisasjons- og næringsliv. I 2011 huset Den Norske Opera & Ballett blant annet NHOs Årskonferanse, utdelingen av Fritt Ord-prisen og Plantasjens nordiske mesterskap i juletrepynting. Arrangementene ble behørig omtalt i media og bidrar til å forsterke inntrykket av Operaen som en åpen og aktuell arena.

Høsten 2011 gjentok Den Norske Opera & Ballett suksessen *Åpen dag* i samarbeid med hovedsamarbeidspartnerne DNB, NSB, OBOS og PwC. Arrangementet samlet nærmere 10 000 mennesker som fikk kunstopplevelser, møte ansatte fra ulike yrkesgrupper, delta på omvisninger, og selv danse og synge.

De kommersielle funksjonene er organisert i følgende resultatområder:

- * Serveringsvirksomheten
- * Samarbeidspartnerprogrammet
- * Arrangementer
- * Operabutikken
- * Omvisningsvirksomheten

SERVERINGSVIRKSOMHETEN

Serveringsvirksomheten er organisert ved omsetningsbaserte husleieavtaler med Furset-gruppen AS, som har egen administrasjon og ansatte. Følgende av Operaens fasiliteter er blitt benyttet til serveringsvirksomhet:

- * Argent Fine Dining
- * Sanguine Brasserie
- * Uteservering på operahusets sjøside
- * Uteservering på operahusets forplass mot nord
- * Scene 2
- * Prøvesaler
- * Kundelosjer
- * Mottakelsesrom
- * Barene på balkongene
- * Taklandskapet

Serveringsvirksomhetens inntekter til Den Norske Opera & Ballett utgjorde 5,07 millioner kroner i 2011.

SAMARBEIDSPARTNER- OG LOSJEPROGRAMMET

Den Norske Opera & Balletts samarbeidspartnerprogram er delt inn i nivåer med mer eller mindre skreddersydde avtaler i henhold til den enkelte partners behov. Hovedsamarbeidspartnerne utgjør det høyeste nivået med de mest omfattende avtalene. Disse var i 2011 DNB, NSB, OBOS og PwC. Inntektene fra samarbeidspartnerprogrammet gikk noe ned fra året før. Dette skyldes i hovedsak en reduksjon i antallet partnere fra fem til fire, noe som rettes opp allerede fra januar 2012 når Det Norske Veritas kommer inn som ny hovedsamarbeidspartner. I tillegg gikk flere av losjehaveravtalene ut i april 2011.

SAMARBEIDSPARTNERE I 2011:

- * *Hovedsamarbeidspartnere:* DNB, NSB, OBOS og PwC.
- * *Samarbeidspartnere:* De norske Bokklubbene, Det Norske Veritas, Sweco, Mills, Radisson SAS Plaza Hotel, Rederilauget, Gyro, Entercard og Thon Hotels.
- * *Samarbeidspartnere med losje:* Fokus Bank, Gjensidige, Orkla og Umoe.
- * *Prosjektpartnere:* ConocoPhillips, Schenker, Louis Vuitton og Qatar Airways.
- * *Programmet "Ta plass":* Dampskipsaktieselskabet Theologos, Kaasa, Podium, AGA SpinnOff, Zuper og Hathon Holding.
- * *Partner med særskilt avtale:* Color Line.

For 2011 utgjorde inntektene for samarbeidspartnerprogrammet 22,2 millioner kroner.

ARRANGEMENTER

Antallet arrangementer, mottakelser og banketter har siden åpningsåret i Bjørvika holdt seg på et jevnt nivå. Arrangementene klassifiseres på følgende måte:

- * *Kategori 1:* Samarbeidspartner/næringslivsarrangementer i regi av partnere med avtale med Den Norske Opera & Ballett.
- * *Kategori 2:* Nasjonale og internasjonale kongresser for å utvikle Oslo som destinasjon og Norge som turistnasjon.
- * *Kategori 3:* Arrangementer i regi av offentlige myndigheter eller samfunnsinstitusjoner og -organisasjoner.

I 2011 ble det gjennomført 146 slike kommersielle arrangementer, med cirka 59 000 deltakere og inntekter på 7,2 millioner kroner.

OPERABUTIKKEN

Eies og drives av Den Norske Opera & Ballett. Den overordnede målsettingen for Operabutikken er å høyne kvaliteten på Den Norske Opera & Balletts tilbud til publikum og bidra til en god totalopplevelse for de besøkende. Operabutikkens omsetning for 2011 var kr 3,5 millioner kroner.

OMVISNINGSVIRKSOMHETEN

Omvisningstilbudet bidrar til å øke publikums kjennskap til institusjonen, den arkitektoniske utformingen av bygget inkludert utsmykningsprogrammet, og gir kunnskap om og fortrolighet med kunstformene opera, ballett og klassisk musikk. Innsatsen har rettet seg mot så vel eksisterende som nye publikumsgrupper i alle aldre. 12 omvisere som samlet behersker en rekke språk har i 2011 til sammen utført 2 318 omvisninger med 37 689 deltakere. Dette utgjorde et bidrag på kr 3 295 829.

PRISER

Hovedsamarbeidspartnerens stipend for de ansatte i Den Norske Opera & Ballett gikk i 2011 til tre representanter for verkstedene: Eli Ploompuu Kask fra herresystuen, leder for modist- og maskeavdelingen Ellen Haugane og maskør Tiitu Luht. Beløpet var dette året på til sammen 75 000 kroner og i juryen satt representant for hovedsamarbeidspartnerne Lise Welo (PwC), fjorårets stipendvinner Astrid Kirschner og administrerende direktør Tom Remlov.

MEDIEÅRET

Medieåret 2011 viser en vedvarende stor medieinteresse for Den Norske Opera & Ballett, med over 5 000 presseklipp. Året startet med Opera-orketrets nyttårsturné som vekket særlig stor interesse i lokalpressen. På ballettsiden var det særlig klassikeren *Svanesjøen* og gjestespillene med Alvin Ailey American Dance Theater og Tanztheater Wuppertal Pina Bausch som trakk oppmerksomhet, mens det på operasiden var blant annet *The Rape of Lucretia* og Stefan Herheims *Lulu* som ble behørig omtalt. Forsommeren var til dels preget av at Paul Curran valgte å si opp sin stilling som operasjef, mens interessen var tilsvarende stor på høsten da Ingrid Lorentzen og Per Boye Hansen ble ansatt som henholdsvis ny ballettsjef og ny operasjef.

2
Kultur

Kultur

Kontakt: kulturredaksjonen
kultur@adn.no • telefon 07300
Kulturredaktør: Stein Gierthek Wengen

Prisvinner: Marita K. Selberg, fortsett kjeft som *Parina*, med beretning på at hun har mer enn 500 000 kroner i lønnsutbetaling for sin rolle i den norske operaen.

500 000 til Marita

Sopranen Marita K. Selberg ble en halv million kroner rikere da hun gikk av scenen som *Parina* etter premieren på Tryllefløyten på Den Norske Opera torsdag kveld.

Levingsgjæra ble da nemlig overrakt Tøn Wilhelmens stiftelses opera- og ballettpris, som med sine 500 000 kroner er en av landets største kulturstipendi.

Marita Selberg er fra 2008 en av Nasjonaloperens faste solister, etter mange års karriere på operascener i Tyskland, Danmark, Russland, Spania, Nederland, USA og Israel. Jurymen la også vekt på at hun var den første norske vinneren av Dramaturg Sørensen internasjonale Musikkonkurranse (2004), og at hun er en veldig engasjert for Norge.

Tom Wilhelmens stiftelse ble opprettet i 2009 og prisen gikk i år til ballettdanseren Silas Hestmark som nå danser ved teaterkompaniet Nederlands Dans Theater. Prisen skal anvendes til daglig videreutvikling for personer som har sitt virke knyttet til opera eller ballett i Norge, og som allerede har gjort en fremragende kunstnerisk eller administrativ innsats.

OLE ERNAR ANDERSEN 07 10 427
ole.ernar.andersen@adn.no

Sterk «Lulu» i klovnnens tegn

Operasjens ledere og kunstnerne har gjort Operaen opprørende og utradisjonell.

De nye kunstneriske lederne ved Den Norske Opera & Ballett har gjort Operaen opprørende og utradisjonell. De har gjort Operaen til et sted der kunst og teknologi møtes, og der klovnnens tegn er et sentralt element. «Lulu» er en opera som handler om en kvinne som blir utnyttet og som prøver å finne sin egen stemme. Den er en opera som handler om en kvinne som blir utnyttet og som prøver å finne sin egen stemme. Den er en opera som handler om en kvinne som blir utnyttet og som prøver å finne sin egen stemme.

Suksess for Operaorkesteret

Operasjens ledere og kunstnerne har gjort Operaen opprørende og utradisjonell.

Operasjens ledere og kunstnerne har gjort Operaen opprørende og utradisjonell. De har gjort Operaen til et sted der kunst og teknologi møtes, og der klovnnens tegn er et sentralt element. «Lulu» er en opera som handler om en kvinne som blir utnyttet og som prøver å finne sin egen stemme. Den er en opera som handler om en kvinne som blir utnyttet og som prøver å finne sin egen stemme. Den er en opera som handler om en kvinne som blir utnyttet og som prøver å finne sin egen stemme.

Operaens Obama

De nye kunstneriske lederne ved Den Norske Opera & Ballett har gjort Operaen opprørende og utradisjonell.

De nye kunstneriske lederne ved Den Norske Opera & Ballett har gjort Operaen opprørende og utradisjonell. De har gjort Operaen til et sted der kunst og teknologi møtes, og der klovnnens tegn er et sentralt element. «Lulu» er en opera som handler om en kvinne som blir utnyttet og som prøver å finne sin egen stemme. Den er en opera som handler om en kvinne som blir utnyttet og som prøver å finne sin egen stemme. Den er en opera som handler om en kvinne som blir utnyttet og som prøver å finne sin egen stemme.

Blir igjen og bygger opp

Med Woyzeck makter Nasjonalballetten kunststykke i fortellende historie uten å bli sentimental.

Med Woyzeck makter Nasjonalballetten kunststykke i fortellende historie uten å bli sentimental. De har gjort Operaen til et sted der kunst og teknologi møtes, og der klovnnens tegn er et sentralt element. «Lulu» er en opera som handler om en kvinne som blir utnyttet og som prøver å finne sin egen stemme. Den er en opera som handler om en kvinne som blir utnyttet og som prøver å finne sin egen stemme. Den er en opera som handler om en kvinne som blir utnyttet og som prøver å finne sin egen stemme.

Gnistrende godt

Operasjens ledere og kunstnerne har gjort Operaen opprørende og utradisjonell.

Operasjens ledere og kunstnerne har gjort Operaen opprørende og utradisjonell. De har gjort Operaen til et sted der kunst og teknologi møtes, og der klovnnens tegn er et sentralt element. «Lulu» er en opera som handler om en kvinne som blir utnyttet og som prøver å finne sin egen stemme. Den er en opera som handler om en kvinne som blir utnyttet og som prøver å finne sin egen stemme. Den er en opera som handler om en kvinne som blir utnyttet og som prøver å finne sin egen stemme.

ORGANISASJONEN

Lucas Lima (bak), Leyna Magbutay
og Marco Pagetti i 5 for Silver fra
Septemberevnen 2011.

ORGANISASJONEN

PR. 31.12.2011

Bakerst fra venstre: Jan Hauge (teknisk direktør), Cathrine Pia Lund (markeds- og kommunikasjonsdirektør), Tom Remlov (adm. direktør), Marta Færevaaag Hjelle (stabsdirektør) og John Helmer Fiore (musikksjef). Foran fra venstre: Espen Giljane (ballettsjef), Ingrid Lorentzen (påtroppende ballettsjef), Anne Gjevang (fung. operasjon) og Per Boye Hansen (påtroppende operasjon).

Den Norske Opera & Ballett er Norges største musikk- og scenekunstinstitusjon. 649 ansatte fra rundt 35 nasjoner fordeler seg mellom de kunstneriske kompaniene, tekniske avdelinger og administrasjon, med drøyt 40 yrkesgrupper representert. Den Norske Opera & Ballett består av kompaniene Nasjonaloperaen og Nasjonalballetten, foruten Operakoret, Operaorkestret, Barnekoret og Ballettskolen.

STYRET

Ellen Horn *styreleder*
Michael Christiansen *nestleder*
Mia Haugland Habib *styremedlem*
Ingebrigt Steen Jensen *styremedlem*
Stein Erik Moe *styremedlem*
Tone Cecilie Lein *styremedlem*
Svein Erik Sagbråten *styremedlem / representant for ansatte / kunstnerisk*
Berit Adima Hammerø *styremedlem / representant for ansatte / øvrige*
Rasmus Heggdal *observatør / kunstnerisk*
Birgitte Vase *observatør / øvrige*
Kjersti Kongssund *varamedlem / representant for ansatte / kunstnerisk*
Heidi Johannessen *varamedlem / representant for ansatte / kunstnerisk*
Mats Eriksen *varamedlem / representant for ansatte / øvrige*
Kjærsti Theodorsen *varamedlem / representant for ansatte / øvrige*

LEDELSE

Tom Remlov *administrerende direktør*
Anne Gjevang *fungerende operasjon*
Per Boye Hansen *påtroppende operasjon*
Espen Giljane *ballettsjef*

Ingrid Lorentzen *påtroppende ballettsjef*
John Helmer Fiore *musikksjef*
Marta Færevaaag Hjelle *stabsdirektør*
Cathrine Pia Lund *markeds- og kommunikasjonsdirektør*
Jan Hauge *teknisk direktør*

Stab til adm. direktør

Kari-Anne Amundsen *assistent til adm. direktør*
Tor Fagerland *produsent flerkulturelle prosjekter*
Else Runa Flaa *hovedvernombud*

Planavdelingen

Øyvind Lunestad *plansjef*
Torill Nesøen *assisterende plansjef*

Scenerommet

Gisle Stenersen *koordinator Scenerommet*

Andre sjangre

Ståle Tråsdahl *produsent andre sjangre*

Inspisienter

Lars Kolstad *leder inspisientgruppen*
Johan Henrik Neergaard *inspisient*
Janet Edin *inspisient*
Mari Ramberg Movold *inspisient / vikar*
Mari Karoline Skyberg *inspisient / perm*
Karen Løken *inspisient*
Marte Bergsland *inspisient*

NASJONALBALLETTEN

Espen Giljane *ballettsjef*
Ingrid Lorentzen *påtroppende ballettsjef*
Paul Podolski *administrator / stedfortredende ballettsjef*

Kunstnerisk stab

Jahn Magnus Johansen *ballettmester*
Sissel Westnes *ballettmester*
Frederic Konrad *ballettpedagog*

Administrativ stab

Helle Sørbye Larsen *produsent / stedfortredende administrator*
Gabrielle Leahy Tillson *produsent turné / formidling*
Carina Scherman *administrasjonskoordinator*
Lauren Hauser *ressursplanlegger*
Siri Karine Bjerknes *ressursplanlegger*
Linn Korssjøen *administrasjonskonsulent*
Irene Schøyen *ballettsekretær*

Ballettensemble

Kristian Alm
Line Alsaker
Paulo Arrais / *perm*
Beatrix Balazs
Kári Freyr Björnsson
Kaloyan Boyadjiev
Thea Gudim Breder
Victoria Amundsen
Yoel Carreno
Scott Casban
Craig Lee Cathcart
Clair Constant
Hedda Staver Cooke
Yolanda Correa
Lindsay Craig
Philip Currell
Martin Dauchez / *vikar*
Douwe Dekkers
Cina Espejord
Ole Willy Falkhaugen
Hayley Laura Forskitt / *perm*
Francesca Golfetto

Oda Heier
Andreas Heise
Silas Henriksen / *perm*
Gry Hermansen
Per Andreas B. Hovdahl
Natasha Jones
Celine Kraal
Meea Laitinen
Jørund Langedaggen
Lucas Lima
Emma Lloyd
Leyna Magbutay
Miharu Maki
Gakuro Matsui
Niklas Mattsson
Lisa Nielsen
Maiko Nishino
Chihiro Nomura
Grete Sofie Borud Nybakken
Marco Pagetti
Roberth Refling
Caroline Roca / *perm*
Aarne Kristian Ruutu
Alexandra Santana
Cristiane Sà
Claudia Schreiber / *perm*
Eugenie Skilnand
Trude Skogen Støvind
Kristian Støvind
Hanne Thorbjørnsen Suttie
Richard Suttie / *perm*
Kathryn Walsh Thomas
Christine Thomassen
Danny Tidwell / *vikar*
Frank van Tongeren / *vikar*
Dirk Weyershausen
Stine Østvold

Ballettrepetitører

Ola Faye *ballettrepetitør*
Milan Petrovic *ballettrepetitør*
Andrey Podborskiy *ballettrepetitør*
Charles Rinaudo *ballettrepetitør*
Zelina Sannum *ballettrepetitør*
Yoko Toda *ballettrepetitør*

Ballettlaboratoriet

Lars Kolstad *prosjektleder*

Ballettskolen

Knut Breder *leder av Ballettskolen*
Irene Kantardjiev *ballettskolesekretær*
Jörg Wiesner *produsent ballett*
Kumiko Hayakawa *ballettpedagog*
Richard Lessey *ballettpedagog*
Larissa Savenkova *ballettpedagog*
Aranka Sestak *ballettpedagog*
Zoltan Szolnoki *ballettpedagog*
Sandra Beaurain Wiesner *ballettpedagog*
Espen Jansen *akrobatikktrener*
Kaloyan Boyadjiev *ballettpedagog*
Gro Gudim *ballettpedagog*

Veslemøy Ellefsen *ballettpedagog*
Brian Toney *karakterdans*
Nina Bråthen *moderne*
Claudia Iftime *ballettskolerepetitør*
Orlin Kantardjiev *ballettskolerepetitør*
Roger Thierry Matte *ballettskolerepetitør*
Olga Nødtvedt *ballettskolerepetitør*
Milan Petrovic *ballettskolerepetitør*
Zelina Sannum *ballettskolerepetitør*

NASJONALOPERAEN

Anne Gjevjang *fungerende operasjef / casting director*
Per Boye Hansen *påtroppende operasjef*
Paul Kirby *assistent til kunstnerisk ledelse*

Operarepetitører

Boris Schäfer *studieleder*
Tore Dingstad *stedfortredende studieleder / operarepetitør*
Bjarne Sakshaug *operarepetitør*
Leiv Amundsen *operarepetitør*
Markus Kvits *operarepetitør*
Magnus Løberg Loddgard *operarepetitør*
Kalle Esanpoika Kuusava *operarepetitør*

Operasolister

Sopran

Itziar Martinez Galdos
Eli Kristin Hanssveen
Solveig Kringelbotn
Mariann Fjeld Olsen
Silvia Moi
Marita K. Sølberg
Ragnhild Heiland Sørensen

Mezzosopran

Hege Høisæter
Ingebjørg Kosmo

Tenor

Henrik Engelsen
Thor Inge Falch
Brenden Gunnell
Daniel Johansson
Svein Erik Sagbråten

Baryton

Ole Jørgen Kristiansen
Espen Langvik
Yngve André Søberg

Bass

Magne Fremmerlid
Ketil Hugaas
Petri Lindroos
Carsten H. Stabell

Solistpraktikanter

Amelie Aldenheim
Tone Kummervold
Lydia Moellenhoff

Jens-Erik Aasbø
Luigi Pisapia *stipendiat*

Tekst / suffli

Katrine S. Hansteen *leder tekst og suffli*
Ellen Helene Kvien *sufflør / perm*
Charlotte Lund Sager *sufflør*
Siv Iren Misund *sufflør / vikar*

Administrasjon

Fredrik Glans *administrator*
Anita Dahlström *ressursplanlegger*
Tove Bagroen *turnékonsulent*
Silje Hjelset Nygaard *ressursplanlegger / perm*

Produsenter

Per Berthold Larsen *sjefprodusent*
Jan Helge Trøen *produsent*
Maria Costa *produsent*
Ulrik Bugge *produsent*
Marit Wathne Jacobsen *produsent*

Regi

Heidi Bruun Nedregaard *regissør*
Ronald Rørvik *regissør perm*
Johan Wilhelm Sandven *regissør*
Hilde Andersen *regissør*
Victoria Bomann-Larsen *regissør*

MUSIKK

John Helmer Fiore *musikksjef*
Jørn Pedersen *orkestresjef*
Sigmund Jaang *musikkprodusent*
Terje Boye Hansen *kapellmester*
Kari Eikli *rådgiver*
Gunnar Larsen *ressursplanlegger orkester*
Jon Fanavoll *podieinspisient*
Nils Atle Bjørcke Strøm *podieinspisient*
Knut Lassen *podieinspisient*
Simen Godager *podieinspisient*
Thor Johan Pedersen *notearkivar*
Einar Winther *notearkivar*
Terje Lerstad *notearkivar*
Anne-Margrethe Skari *leder musikkbibliotek*

Koradministrasjon

David Maiwald *kormester*
Gudrun Elisabeth Glette *koradministrator*
Steinar Svendsen *korinspisient*

Barnekor

Gunnar Bergstrøm *produsent / regissør*
Edle Stray-Pedersen *leder barnekor*

Operaorkestret

1. fiolin

Ole Bøhn *koncertmester emeritus*
Øyvind Bjørå 1. *koncertmester*
Catharina Chen 1. *koncertmester*
Camilla Kjøl 1. *koncertmester*
Vakant 2. *koncertmester*
Daniel Dalnoki 3. *koncertmester*

Dominic Griffiths *4. stilling*
Odd Hannisdal
Gunnar Ihlen
Anne-Lise Vabø
Fred-Henrik Aase
Pia Nadine Jacobsen
Elisabeth Belfrage Nesse
Elin Fainberg
Ilka Stocker
Maciej Frajczyk
Amanda Lindqvist
Karoline Hille
Marianne Hustad / *perm*
Hilde jøll / *vikar*

2. fiolin

Kjell Tomter
Astrid Kirschner
Thomas Backofen
Sunniva Tomter
Geir Wold
Yukiko Mikami
Rasmus Hagerup Heggdal
Ragnfrid Bogen
Anna Skogman / *perm*
Sunniva Oftedahl
Nils Thore Røsth
Benedict Wiedmann
Hannah Wilder
Margrete Pettersen / *vikar*

Bratsj

Witold Serafin
Mark Tukh
Øivind Plassen
Maria Syre Mjøthus
Marek Bugajski
Johan Otto Johansen
Truls Carlsborg Bernhardsen
Hanne Søbye / *perm*
Johannes Sykora
Ai Kanda
Lars Bryngelsson
Simone Jaggi / *vikar*
Vakant

Cello

Jan Koop
Vakant
Gustavo Neiva Tavares
Vojtech Novák
Anne Marie Heyerdahl Sigvardsen
Marit Bekken
Juhani Kaasinen
Mari Marte Waaler Wærvågen / *perm*
Heini Laankoski
Hanna Kilpinen / *vikar*
Kaja Aadne Thoresen / *vikar*

Kontrabass

Christian Mortensen
Torbjörn Göransson

Patrick Wilder
Sture Janson
Frank Nesse
Danijel Petrović
Vera Lindroos

Harpe

Kjersti Beate Vindal

Fløyte

Vivian Ellefsen / *perm*
Frauke Oesmann
Denis Lupachev / *vikar*
Finn Henry Olsen
Heléne Magnusson
Karin Heistø Kittelsen

Piccolo

Karin Heistø Kittelsen
Heléne Magnusson

Obo

Lars Petter Berg
Gro Gjerdevik
Erik Gustavsson
Svein Håvard Nafstad

Engelsk horn

Svein Håvard Nafstad
Gro Gjerdevik

Klarinett

Andrei Maevski
Sonia Sielaff
Kim Stigen Fureli
Petter Langfelt Carlsen

Bassklarinet

Petter Langfelt Carlsen
Kim Stigen Fureli

Fagott

Kari Foss
Carl-Sönje Montag
Jaran Stenvik
Vakant

Kontrafagott

Vakant
Jaran Stenvik

Horn

Vakant
Rune Brodahl
Wenche Bårdstu
Rønnaug Madslie
Kristin Skår Sørensen / *perm*
Bernhard Arnim Hoffmann

Trompet

John Fredheim
Vivi Chronholm
Heidi Johannessen

Trombone

Vakant
Torgrim Grong
Jarl Boye Hansen

Basstrombone

Ola Rønnow

Tuba

Torbjörn Kvist

Pauker

Anders Rønningen
Pål Bugge

Slagverk

Jonas Blomqvist
Laila Sjørbotten
Rune Martinsen
Pål Bugge

Operakoret

Sopran

Ingeborg Barstad / *perm*
Thale Bergsaune
Nanna Maria Cortes
Sabine Gross
Kristin Rustad Høiseith / *perm*
Clara Jacobsen
Helene Jarlsrud
Debra Friedman Knudsen
Kjersti Kongssund
Karin Ulrika Løfgren / *vikar*
Jelena Markovic / *vikar*
Oksana Myronchuk
Erzsebet Rajta
Evelyn Monica Rosen
Tatjana Stanisavljevic
Anne Søyland
Helen Wanggaard

Alt

Anne-Marie Elena Andersen
Anne Baensch
Charlotta Fresk
Elsa Susanna Dalsgaard
Zuzanna Foremska
Ivana Milasinovic
Sigrid Ohlsson
Lena Maria Petterson
Gerd Berit Utgård
Katarina Wikstrøm
Valeska Zürn
Inger Lise Øirås
Tone Kristin Aasen

Tenor

Gabriel Birjovanu
Trond Bjerkholt
Nicholas Cotellessa
Eusebiu Cristea
Thomas Flodin *vikar*
Marek Lipok
Krzysztof Aureliusz Luczynski
Matthew Mark Marriott
Huw William Reynolds
Jon Bjørnar F. Sandve
Knut Schøning
Rolf Sostman
Tore Walmsnæss / *perm*
Ulf Gunnar Øien
Vakant

Bass

Rolf Magne Schmidt Asser / *perm*
Rolf Conrad
Florin Demit
Eirik Roland Egeberg-Jensen / *vikar*
Bo Elley
Petter Fegran
Frank Runar Gansmo
Torben Grue / *vikar*
Stevica Krajcinovic
Szymon Kubiak
Arve Marmont-Ramsey
Markku Salonen
Gregg Santa
Øystein Skre
Natanael Vasile Uifalean

MARKED OG KOMMUNIKASJON

Cathrine Pia Lund *markeds- og kommunikasjonsdirektør*

Marked

Kenneth Fredstie *markedssjef*
Jorid Marie Kruse *markedskonsulent*
Jannicke Mohr *markedskonsulent*
Live B. Molvær *grafisk designer / eng.*
Ingeborg Norshus *programredaktør*
Guro Redalen *markedskonsulent / vikar*
Thale J. Treider *grafisk designer / vikar*
Ingun Redalen White *grafisk designer / perm*

Digitale medier

Magne Bjella *prosjektleder nye medier*

Informasjon og media

Lene Jacobsen *informasjonssjef*
Erik Berg *fotograf*
Maria Børja *informasjonskonsulent*
Inger Schedell Flattum *redaktør*

Sponsor og arrangement

Mona Rafn *sponsor- og arrangementssjef*
Marit Brekke *arrangementsskordinator*
Anette Edmunds *sponsorkoordinator*
Terje Jacobsen *sponsorkoordinator*

Karen Stenersen Lien *sponsorkoordinator*
Torgrim Linchauen *teknisk koordinator*
Charlotte Arnø Storebakken *sponsorkoordinator*
Birgitte Vase *losjekoordinator*

Salg / billett

Tonje Lie *salgssjef*
Tine Frederiksen Solum *salgskonsulent*
Marie Bergene *salgssekretær*

Billettluke / resepsjon

Torunn Fjær-Haugvik *leder billettluken*
Eli M. Fjærtøft Urke *kundekonsulent*
Esmeralda De Zilva *kundekonsulent*
Gøril Eie *kundekonsulent*
Merete Ekelund *kundekonsulent*
Kari Lise Forset *kundekonsulent*
Gerd Ellen Gudding *kundekonsulent*
Odd-Geir Gundersen *kundekonsulent*
Erland Røberg Hansen *kundekonsulent*
Torstein Kollevåg *kundekonsulent*
Jorunn Kristensen *kundekonsulent*
Grete Lisbeth Sjaastad *kundekonsulent*
Hilde Christine D. Storm *kundekonsulent*
Beate Taranrød *kundekonsulent*
Lena Ostermann *billettselger / vikar*

Publikumsservice

Stella Johanna Rømcke *leder publikumsservice*
Daniel Metin Kafkas *publikumsvært*
Anne May Gaathaug *publikumsvært*
Zezé Kolstad *publikumsvært*
Kanboiyib Konlan *publikumsvært*
Kjersti Økland Kvadsheim *publikumsvært / vikar*
Mette Lorentzen *publikumsvært*
Eva Lunde *publikumsvært / vikar*
Björg Løvvik *publikumsvært*
Liv Rognerud *publikumsvært*
Elin Solvang *publikumsvært*
Kristin Maria Vagle *publikumsvært*
Hanne Mette Rendall Wooldridge *publikumsvært*
Geir Breyholtz *garderobevakt*

Formidling

Maria af Klinteberg Herresthal *formidlingssjef*
Eva Benedicte Gran *ass. formidlingssjef*
Frida Steenhoff Hov *formidlingskonsulent*
Marianne Oulie Wiik *formidlingskonsulent*
Helle Kaarem *omvisningskonsulent*
Irene Cecilie Broks Olafsen *omvisningskonsulent*

Foajé / butikk

Henriette Berg Norløff *prosjektleder butikk og foajé*
Marie Elise Beston Hareide *butikkmedarbeider*
Kanboiyib Konlan *butikkmedarbeider*
Thomas Bøch Michelsen *butikkmedarbeider*
Hanne Mette Rendall Wooldridge *butikkmedarbeider*

ØKONOMI- OG ADMINISTRASJON

Marta Færevaaag Hjelle *stabsdirektør*
Inger Jacobsen Bjerke *sekretær*
May Brit Grønli *hms-rådgiver*
Kjærsti Theodorsen *prosjektleder*

Økonomi / regnskap

Elin Borander *økonomisjef*
Olav Funderud *regnskaps- og finansleder*
Benjamin Dørum Dootson *controller*
Ingjerd Synnøve Langnes *økonomikonsulent*
Iinis Merete Laakso *økonomikonsulent*
Nilüfer Murat *regnskapskonsulent*
Kirsten Hovbøl *regnskapskonsulent*
Kjersti Solsvik *regnskapskonsulent / vikar*

Personal / lønn

Trude Rostad *personal- og lønnsjef*
Heid Hope *lønningsleder*
Janicke Lee Tombre *personalkonsulent*
Toril Gote *personalkonsulent*
Trine Bryhn *lønningskonsulent*
Kristin Iversen *personal- og lønnskonsulent*

Bedriftshelsetjenesten

Wenche Ferdinandsen *bedriftssykepleier*
Per Erling Holck *bedriftslege*
Ranveig Sødal Raastad *fysioterapeut*
Maria G. B. Astrup *hms-prosjektleder helse*
Rune Steen *massør*
Arnlaug Wangensteen *fysioterapeut / vikar*

Forvaltning

Helge Gjerløw Wettre *forvaltningssjef*
Kjell Andersson *vedlikeholdsmedarbeider*

Renhold

Jorunn Rønningen *leder renhold*
Nina Onsvåg *nestleder renhold*
Orquidia Berge *renholdsbetjent*
Aicha El Abbazi *renholdsbetjent*
Fisnike Fetisi *renholdsbetjent*
Aster Haile Gheberab *renholdsbetjent*
Yadira Torres Hernandez *renholdsbetjent*
Ramani Mohanathas *renholdsbetjent*
Dzedije Redza *renholdsbetjent*
Zemrije Saciri *renholdsbetjent*
Irijet Saiti *renholdsbetjent*
Reidun Saus *renholdsbetjent*
Feta Skenderi *renholdsbetjent*
Lolita Louwise Stub *renholdsbetjent*
Sriragavan Suwaminathan *renholdsbetjent*
Makka Abdi Ahmed *servicearbeider renhold*
Rabia Azzouagi *servicearbeider renhold*

Sikkerhet

Thore Næss *sikkerhetssjef*

Arkiv

Ingeborg Svenseld *arkivleder*
Kim Henry Kling Ortveit *bud*
Bente Nordnes *konsulent dokumenthåndtering*

Innkjøp

Jørn Eirik Pettersen *innkjøpssjef*
Kjærsti Theodorsen *innkjøpskonsulent*

IKT

Anniken Jermstad *IKT-sjef*
Knut Brotnow *driftsleder*
Geir Erik Mortil *IKT-konsulent*
Andreas Sunde Trovik *IKT-konsulent*
Camilla Langseth *IKT-konsulent*
Johnny Kjølås *IKT-konsulent*

TEKNISK

Jan Hauge *teknisk direktør*

Teknisk ledergruppe

Ola Håkan Thomas Persson *driftsteknisk sjef*
Håkan Eriksson *leder scene og rekvisitt*
Paulo Da Luz *teknisk produsent*
Sebastian Ekeberg *teknisk produsent*
Christina Macé Stensrud *verkstedssjef / perm*
Andre Bibow *kostymesjef*
Nicolai Nishino-Ekeberg *leder lys, lyd og video*
Bjørn Gunnar Otten *leder lager / logistikk*
Sofie Nilsen *forbedrer*
Bente Amundsen *leder teknisk plan og adm*

Teknisk planlegging

Bente Amundsen *leder teknisk plan og adm*
Kjell Andersen *teknisk ressursplanlegger*
Erland A. Gjerdrum Conders *teknisk koordinator*

Teknisk driftsseksjon

Ola Håkan Thomas Persson *driftsteknisk sjef*
Pål Helvik Johansen *vedlikeholdsingeniør*
Rolf-Arne Gulliksen *vedlikeholdstekniker*

Scene- og rekvisittseksjonen

Håkan Eriksson *leder scene- og rekvisitt*
Torbjørn Christensen *scenemester*
Are Linnerud *scenemester*
Magne Moen *scenemester*
Klaus Arve Vaadal *scenemester*
Svein Olav Østerbø *scenemester*
Lars August Østerlie *scenemester*
Knut Sigurd Engedal *lagleder scenen*
Ole-Morten Eriksen *lagleder scenen*
Jan Olav Dahlen *lagleder scenen*
Øyvind Olsen *lagleder scenen / perm*
Jørgen Rausandaksel *lagleder scenen / vikar*
Kim Haldrup Pettersen *lagleder scenen / vikar*
Thomas Dahlen *ansvarlig for teknisk dokumentasjon*
Roy Andersen *scenetekniker*
Ross David Graham Barlow *scenetekniker*
Martine Sandlie Blomstrand *scenetekniker*
Judy Eivindsen *scenetekniker*
Mats Eriksen *scenetekniker*
Pål-Jørgen Godager *scenetekniker*
Erika Hauge *scenetekniker*
Paul David Horsley *scenetekniker*
Thomas A. Florin Iversen *scenetekniker*

Per Kristian Johannessen *scenetekniker*
Carl Kaas *scenetekniker*
Paul Henrik Krüger *scenetekniker / vikar*
Raymond Kåsereff *scenetekniker / vikar*
Alexander Holm Larsen *scenetekniker*
Victoria Gjertrud Madsø *scenetekniker*
Benjamin Markstein *scenetekniker / perm*
Øystein Mora *scenetekniker*
Andreas Myrvold *scenetekniker / vikar*
Justin Newall *scenetekniker*
Magnus Ottesen *scenetekniker*
Inger Henriette Paulsen *scenetekniker*
Halvor Pedersen *scenetekniker*
Rolf Steinar Ruud *scenetekniker*
Jørn Erik Schauerud *scenetekniker*
Jens Jesper Schill *scenetekniker*
Henrik Hildebrand Schöller *scenetekniker*
Eivind Staal *scenetekniker*
Ole Kristian Stavnsborg *scenetekniker*
Jan-Andre Strand *scenetekniker*
Petter Magnus Sønsteby *scenetekniker*
Kent Alexander Thorsen *scenetekniker / vikar*
Olav Uthaug *scenetekniker*
Dag Wangsmo *scenetekniker / vikar*
Lina Winge *scenetekniker / vikar*

Operatører

Marie Enger *leder*
Christine Hals Eikeland *operatør*
Lasse Evje *operatør*
Kim-Robin Bruenech Kjærstad *operatør*
Even Lie *operatør*
Anton Olav Merckoll *operatør*
Richard Jordan *operatør*
Alexander Elias Quirk *operatør*
Yngve Tetlivold *operatør*

Rekvisitt

Åge Sørumsaugen *leder*
Pia Christina Jonsson *rekvisitør*
Shalom Ohayon *rekvisitør*
Anne Kari Brekke *rekvisitør*
Ina Kathrine Røvang *rekvisitør*
Audun Rossvoll *rekvisitør*

Lys-, lyd- og videoseksjon

Nicolai Nishino-Ekeberg *leder lys-, lyd- og video*
Paul Vidar Sævarang *fagansvarlig lys*
Mads Bjerkan-Grotmol *lysmester*
Jacob Christensen *lysmester*
Torbjørn Stenersrød *lysmester*
Gretar Sveinbjørnson *lysmester*
Dorthe Wiig Andersen *lagleder lys*
Jannicke Rekvinn *lagleder lys*
Tommy Ingebretsen *animatør 3D*
Jannicke Borg *lysbordoperatør*
Karine Elstad *lysbordoperatør*
Harald Lie *lysbordoperatør*
Ulf Scheerbarth *lysbordoperatør*
Per Christian Varran *lysbordoperatør*
Cecilie Løvlie Westvold *lysbordoperatør*
Amund Breivik *lystekniker*

Audun Bull-Hanssen *lystekniker*
Robin Leonard Hagen *lystekniker*
Ole Fredrik Trosdahl Iversen *lystekniker*
Helge Johansen *lystekniker*
Kjell Erik Johansen *lystekniker*
Torben Jolma *lystekniker / perm*
Karin Kristiansson *lystekniker*
René Midttun *lystekniker*
Kristoffer Ringerike *lystekniker / vikar*
Unni Sanne *lystekniker*
Eline Marie Solgård Andresen Tjeldnes *lystekniker*
Dag Tømmerbakke *lystekniker / vikar*
Tina Aarrestad Wiik *lystekniker / vikar*
Anders Harald Frey Dahl *lydtekniker*
Alexander Istad *lydtekniker*
Gerhard K. Hertzberg *lydtekniker*
Eric Gustav Holmberg *lydtekniker*
Daniel Lund *lydtekniker*
Pål Søvik *lydtekniker*
Ken Ruben Theodorsen *lydtekniker*

Lager og logistikk

Bjørn Gunnar Otten *leder lager / logistikk*
Alf Jan Berg *logistikkmedarbeider*
Stig Falkhaugen *vareottaksansvarlig*
Jon Ivar Kirkholt *logistikkmedarbeider*
Steinar Berg Larsen *sjåfør / logistikkmedarbeider*
Øyvind Sandersen *lageransvarlig*

Verkstedseksjonen

Christina Macé Stensrud *verkstedssjef / perm*
Pål Erik Olsen *verkstedssjef / vikar*
Marvin Helge Larsen *leder snekkerv.sted / perm*
Kjell Holgersen *leder snekkerv.sted / vikar*
Justinus Van Vliet *leder malersal*
Hege Blom *leder tapetserv.sted*
Berit Wiken *leder smia / mek.v.sted*
Oddvar Nilsen *konstruktør*
Geir Ingar Jansen *konstruktør*
Niklas Lindblom *rekvisittmaker*
Ronny Borlaug *snekker*
Mons Emil Holst Christensen *dekorasjonsmaler*
Guillaume De Ramecourt *dekorasjonsmaler / vikar*
Hilde Dehli *dekorasjonsmaler*
Thomas Hansen *metallarbeider*
Tor Olav Høidahl *snekker / vikar*
Freddy Kopaas *metallarbeider*
Heidi Lossius *lærning*
Linda Midtsund *snekker*
Turid Jangaard Ousland *dekorasjonsmaler*
Anne Helene Radoor *snekker*
Stefania Raimondi *dekorasjonsmaler*
Sofia Zenkova *tapetserer*

Kostymeseksjonen

André Bibow *leder kostymeseksjonen*
Anne Guri Brænders *kostymemarkivar*

Systuer

Stine Sjøgren *systueleder*

Anniken Gulbrandsen *produksjonskoordinator systuen*
 Cathrine Runhovde *produksjonskoordinator systuen*
 Gøril Pettersen Zachrisen *produksjonskoordinator systuen eng*
 Per Nordahl *adm.assistent systuene*
 Lise Guttormsen Eckbo *leder herresystue*
 Gunnar Fon *leder damesystue*
 Lillian Baur *tilskjærer*
 Turid Knudsmoen *tilskjærer*
 Halvard Leirvik *tilskjærer*
 Hilde K. Bjørklund Olsen *tilskjærer*
 Ruth Y. Guerrero Barrera *kostymesyer*
 Lisbeth Lunke Berg *kostymesyer*
 Rakel Melvær Berge *kostymesyer*
 Elen Beate Børresen *kostymesyer*
 Kari Elisabeth Dahl *kostymesyer*
 Nina Halstensen Dahl *kostymesyer*
 Tina Danielsen *kostymesyer / vikar*
 Caroline Evju *lærling*
 Karin Helen Grøntvedt *kostymesyer / vikar*
 Kristin K. Haraldsen *kostymesyer / vikar*
 Emma Kristine Hauge *kostymesyer*
 Judit Hohl *kostymesyer / vikar*
 Anna-Lena Härtus *kostymesyer / vikar*
 Else Ciljan Jakobsen *lærling*
 Maria Jansson *kostymesyer / perm*
 Marianne Jensen *kostymesyer*
 Guro Ballangrud Jøssang *kostymesyer / perm*
 Eli Ploompuu Kask *kostymesyer*
 Eva Merete Bergh Klakeg *kostymesyer / vikar*
 Magne Kristiansen *kostymesyer / vikar*
 Rikke Anett Larsen Lamo *kostymesyer*
 Siv Ellinor Landrø *kostymesyer*
 Nina Larsen *kostymesyer*
 Louise Wilhelmine Lund *kostymesyer*
 Alexandra Fire Da Luz *kostymesyer / perm*
 Britt Elisabeth Lønaas *kostymesyer*
 Maj Lisbeth Marman *kostymesyer*
 Guro Michaelsen *kostymesyer*
 Sara Michetti *kostymesyer / vikar*
 Maria Therese Munter *kostymesyer / vikar*
 Elisabeth Hustad Nonstad *kostymesyer*
 Yung Ja Hilde Peters Nyløkken *kostymesyer*
 Mariann Lund Olsen *kostymesyer*
 Janne Opsahl *kostymesyer / perm*
 Babina à Porta *kostymesyer*
 Unn Elise Refsnes *kostymesyer / vikar*
 Anette Rosendahl *kostymesyer*
 Marianne Salvesen *kostymesyer*
 Pedro Tavares Sequeira *kostymesyer*
 Ann-Merethe Skaug *kostymesyer*
 Astrid Elisabeth Stang *kostymesyer*
 Anett Steinseth *kostymesyer*
 Inger Bjørkavåg Sæhaug *kostymesyer*
 Silje Ulekleiv *kostymesyer / vikar*
 Maria Valsdottir *kostymesyer*
 Tonje Von der Lippe *kostymesyer*
 Sunniva Østerbø *kostymesyer / vikar*
 Solveig Aas *kostymesyer*
 Anne Sofie Feden Aas *kostymesyer / perm*

Farger

Kari Alette Bækkevold *leder farger*
 Kathrine Dokken *tekstilfarger*
 Inger Kari Rosten *tekstilfarger*
 Vilde Obel Vigerust *tekstilfarger / vikar*

Modist og maske

Ellen Haugane *leder modist*
 Gerd Holth *modist*
 Gunn Rosnes *modist*
 Anne Vaagen *modist perm*
 Pia Therese Høgås *modist / vikar*

Maskør / parykkmaker

Per Ragnar Karlsen *leder maskør / parykk*
 Tom Aarø *nestleder maskør / parykk*
 Ina Boger *maskør / parykkmaker*
 Andrea Daniela Fischbacker *maskør / parykkmaker*
 Barbro Holmbring Haugen *maskør / parykkmaker*
 Mette Høibak-Pettersen *maskør / parykkmaker*
 Maxi Barbara Käte Kowalke *maskør / parykkmaker*
 Jaroslaw Lange *maskør / parykkmaker*
 Katja Langer *maskør / parykkmaker perm*
 Therese Lia *maskør / parykkmaker*
 Tiiu Luht *maskør / parykkmaker*
 Ingunn Schumann Mosand *lærling*
 Therese Roald *maskør / parykkmaker*
 Heidi Elisabeth Rød *maskør / parykkmaker*
 Katharina Solbrig *maskør / parykkmaker*
 Anne Stålegård *maskør / parykkmaker vikar*
 Anna Sveen *maskør / parykkmaker*
 Maria Zahl *maskør / parykkmaker*
 Anne Lise Lillan Winther *maskør / parykkmaker*
 Beth Mari Hassel Aaser *sminkør / frisør*

Kostymeservice

Ulla Larsson Bråten *leder kostymeservice*
 Berit Hammerø *lagleder*
 Hege Alvide Johansen *lagleder*
 Karoline Carlsen *påkleder*
 Sedenius Svein Helle Dahl *påkleder*
 Hatidze Fetisi *kostymerenholder*
 Anne Therese Furustøl *påkleder*
 Tove Kristin Gjosund *påkleder*
 Edda Lingaas *påkleder*
 Rune Naglestad *påkleder / vikar*
 Eva Cecilie Narverud *påkleder*
 Sylvia Rasch-Olsen *påkleder*
 Jorun Sandtrøen *påkleder*
 Siri Hanna Svarthumle *påkleder*
 Hanne Silkebækken *påkleder*
 Pamela F. Ducran Valland *kostymerenholder*
 Anne Aarrestad *påkleder*
 Tiril Aarvig *påkleder*

Kostymelager

Hege Warendorph Broen *leder kostymelager*
 Sara Paulina Cerda Arce *medarbeider kostyme / perm*

Toini Åberg *medarbeider kostyme*
 Anne Margaret Nilsen *medarbeider kostyme / vikar*

Skoverksted

Eva Solberg *leder skolager*
 Iren Godtfredsen *skoansvarlig*
 Marianne Moen *skoansvarlig*

EKSTERN STYREREPRESENTASJON

Den Norske Opera & Ballett har i 2011 vært representert i styrene for følgende organisasjoner og prosjekter

Kunsthøgskolen i Oslo
 Administrerende direktør Tom Remlov (*frem til 01.07.2011*)
 Opera Norge
 Administrerende direktør Tom Remlov
 Opera Europa
 Administrerende direktør Tom Remlov
 Visit Oslo
 Markeds- og kommunikasjonsdirektør Cathrine Pia Lund

ORGANISASJONER

Den Norske Opera & Ballett er medlem / medstifter i følgende organisasjoner

Norsk teater- og orkesterforening NTO
 Norsk Teaterlederforum
 Arbeidsgiverforeningen Spekter
 Opera Europa
 Visit Oslo
 Dronning Sonja Internasjonale
 Musikkkonkurranse
 Ultimafestivalen
 Opera Norge

STIFTELSE

Den Norske Opera & Ballett forvalter følgende stiftelser

Operaens stipendfond
 Thorleif Dahls Ballettfond
 Erling Kroghs sangerlegat

LEDERGRUPPENS FOREDRAGS-VIRKSOMHET

Den Norske Opera & Balletts ledergruppe har en omfattende foredrags- og kåserivirksomhet over hele landet. Temaer spenner fra kunstneriske spørsmål til politikk, forretningsvirksomhet og ledelse. I løpet av 2011 gjennomførte ledergruppen 52 foredrag.

VIRKSOMHETEN I TALL

Operakoret og solister i *Peter Grimes*.

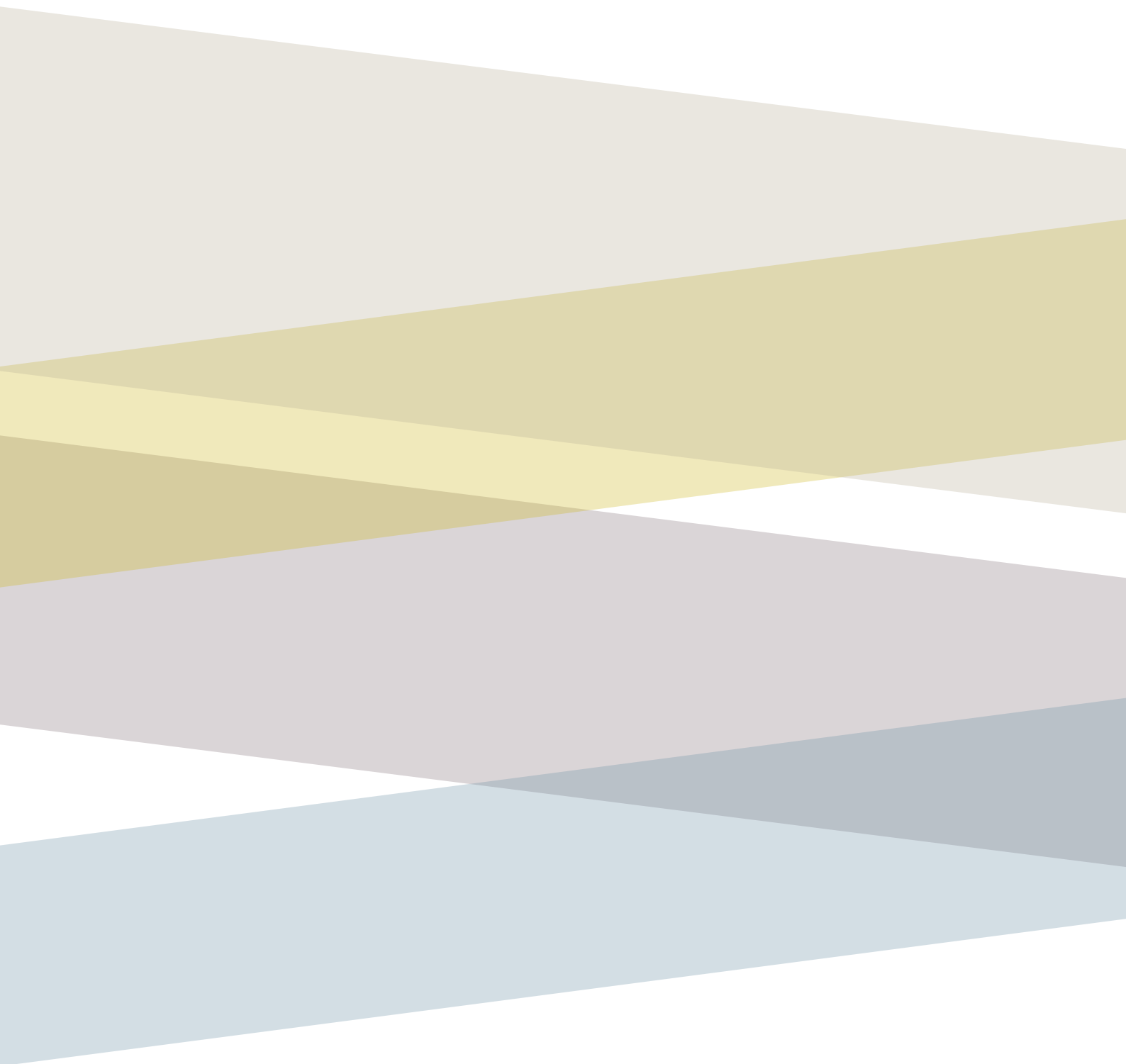
FORESTILLINGER, KONserter, TURNÉER

	ANTALL FORESTILLINGER	ANTALL BESØKENDE	BESØKS- PROSENT	BILLETT- INNTEKTER
OPERA TOTALT	169	110 872		
HOVEDSCENEN	70	89 979		
Eugene Onegin	5	6 699	97%	3 081 538
Orphée / gjestespill	5	6 318	81%	2 904 267
Così fan tutte / gjestespill	5	6 758	94%	3 516 050
Lulu	10	12 234	88%	4 780 132
Rigoletto	12	16 698	102%	6 167 581
Peter Grimes	12	12 606	67%	4 380 619
Tryllefløyten	15	20 987	101%	9 398 433
Fruen fra havet / konsertant	1	1 326	82%	316 772
Macbeth	5	6 353	93%	2 398 079
SCENE 2	53	18 191		
The Rape of Lucretia	9	3 177	89%	578 842
Forhekset - med tryllestav i operaen	13	4 485	91%	666 857
Med kniven på strupen	3	1 005	56%	59 492
Hypermusikal Opera Omnia	2	596	75%	125 670
Han som sier ja	3	824	67%	88 930
War Sum Up	2	898	90%	77 732
Askepott – en barneopera	10	3 171	89%	616 612
Barberen i Sevilla	11	4 035	100%	1 182 953
ANDRE SCENER	46	2 702		
Operation Opera	5	1 009	82%	99 326
Korall koral – en babyopera	37	1 493	100%	67 610
Minifløyter – sanglek for barn	4	200	100%	5 950
BALLETT TOTALT	111	110 618		
HOVEDSCENEN	79	102 057		
Don Quixote	11	12 546	81%	4 623 405
Kylián – Wild Flowers	10	12 479	86%	4 180 131
Romeo og Julie	9	12 591	100%	4 556 716
Alvin Ailey American Dance Theater	6	8 566	101%	3 822 755
Woyzeck	9	8 671	61%	2 011 515
Svanesjøen	10	14 005	102%	5 158 642
Vollmond, Tanztheater Wuppertal Pina Bausch	4	5 792	102%	1 951 074
Nøtteknekkeren	20	27 407	101%	9 977 232
SCENE 2	24	8 161		
Ballettskolens elevforestilling	4	1 727	93%	123 270
Ballettlaboratoriet	2	700	0%	
Klosteret – Jo Strømgren Kompani	6	670	25%	95 400
Septemberdans 2011	4	1 621	82%	232 199
Nederlands Dans Theater II	4	1 780	99%	378 200
Coda, Ingun Bjørnsgaard Prosjekt	2	759	77%	103 440
Coda, Carte Blanche, Object Constant	2	904	99%	152 703
ANDRE SCENER	8	400		
Mininøtter	8	400	100%	11 950

OG ANDRE AKTIVITETER

	ANTALL FORESTILLINGER	ANTALL BESØKENDE	BESØKS- PROSENT	BILLETT- INNTEKTER
MUSIKK TOTALT	55	25 232		
KAMMERKONSERTER	42	12 587		
Norsk Barokkorkester	2	701	62%	60 164
Operakoret	1	442	100%	69 743
Vinternattfestivalen	6	1 467	54%	139 305
Operaorkestrets kammermusikkserie	4	957	42%	61 779
Jubileumskonsert Tore Dingstad	1	331	59%	25 020
Påskerkonsert	6	1 800	60%	
Balkongkonserter	13	1 376	52%	40 440
Det Norske Kammerorkester	1	539	78%	27 850
Truls Mørk	1	1 068	74%	340 577
Faust Quartett	1	158	32%	17 363
Leif Ove Andsnes og Det Norske Kammerorkester	1	1 650	102%	429 554
Solistenes julekonsert	5	2 098	98%	351 232
SYMFONIKONSERTER	13	12 645		
Festkonsert 14/8 (flyttet fra Operataket til Hovedscenen)	2	2 600		
Nyttårskonsert 6/1	1	1 460	100%	469 306
KORK Persisk aften	1	473	101%	63 530
KORK Superlørdag	4	1 276	76%	206 098
Mariss Jansons & Concertgebouw	2	2 936	102%	3 262 142
Operaorkestrets konserter	2	2 458	81%	403 614
Nyttårsgalla	1	1 442	102%	570 191
RESITALER	14	6 549		
Audun Iversen	1	224	47%	26 700
Thomas Hampson	1	901	61%	176 609
Marita Sølberg	1	291	58%	31 599
Cecilia Bartoli	1	1 363	98%	1 727 510
Virginia Tola	1	257	48%	23 413
Dronning Sonja Internasjonale Musikkonkurranse, semifinale	1	311	56%	24 643
Dronning Sonja Internasjonale Musikkonkurranse, mesterklasser	3	413	43%	10 665
Dronning Sonja Internasjonale Musikkonkurranse, finalekonsert	1	1 518	83%	172 490
Avskjedskonsert Kjell Magnus Sandve	1	456	98%	60 156
Avskjedskonsert Helge Evju	1	424	52%	
Maria Radner	1	218	42%	22 445
Lawrence Zazzo	1	173	35%	18 384

	ANTALL FORESTILLINGER	ANTALL BESØKENDE	BESØKS- PROSENT	BILLETT- INNTEKTER
ANDRE SJANGRE TOTALT	20	11 786		
HOVEDSCENEN	6	7 324		
Teknisk demonstrasjon, Åpen dag	2	2 632	100%	
Oslo Jazzfestival	1	1 468	98%	527 450
Minikonsert, Åpen dag	2	1 684		
Bernhoft i Operaen	1	1 540	102%	550 180
SCENE 2	13	2 290		
Hope, støttekonsert for Japan	2	791	96%	352 000
Støttekonsert Afrikas horn	1	152	35%	58 000
Typisk dyrisk	2	732	90%	
Fjeldfuglen – Grusomhetens teater	8	615	31%	64 090
ANDRE SCENER	1	2 172		
Timbuktu og Hoffmaestro	1	2 172		825 190
MANGFOLD TOTALT	15	6 251		
SCENE 2	15	6 251		
Urban X	8	3 229	72%	200 590
Crossover	2	893	100%	82 890
Larache	5	2 129	58%	20 944
FORESTILLINGER OG KONSERTER PÅ TURNÉ	25	10 980		
OPERA INNLAND				
Maskeballet Sandnes / Haugesund	5	2 052		
The Rape of Lucretia / Narvik	1	304		
BALLETT INNLAND				
Septembardans 2011	10	1 721		
KONSERTER INNLAND				
Nyttårskonserter	8	5 403		
BALLETT UTLAND				
Galla i Tallin, Estland	1	1 500		
FORMIDLINGSAKTIVITETER	431			
Introduksjoner til forestillinger på Hovedscenen	134	13 260		
Introduksjoner til resitaller & konserter	9	585		
Den kulturelle skolesekken	80	3 868		
Kurs & verksteder	66	1 165		
Oppsøkende virksomhet	59	3 892		
Kåserier og kunstnermøter	30	1 019		
Skolebesøk på generalprøver – med introduksjon	5	324		
Andre arrangementer	41	2 280		
Aktiviteter i forbindelse med møter og konferanser	7	342		
OMVISNINGER I OPERAHUSET	2 318	37 689		

RESULTAT

DNO&B A/S			DNO&B KONSERN		
2011	2010	NOTER	NOTER	2011	2010
DRIFTSINNTEKTER					
91 052 736	85 979 103	4 Billettsalg	4	91 825 938	86 762 581
54 422 177	57 336 646	2 Andre inntekter	2	56 428 396	61 941 787
488 621 000	440 832 442	3 Offentlige tilskudd	3	488 621 000	440 832 442
634 095 913	584 148 191	SUM DRIFTSINNTEKTER		636 875 334	589 536 810
DRIFTSKOSTNADER					
389 781 683	365 543 899	6 Lønn, honorarer og andre personalkostnader	6	392 482 217	368 359 515
43 360 684	41 029 009	1 Pensjonskostnader	1	43 490 595	41 139 917
13 762 884	20 671 197	Prod. materiell- og utstyrskostnader		13 943 570	20 998 036
2 019 789	1 951 929	Andre varer og tjenester		2 019 789	1 951 929
11 331 045	11 563 067	Salgs- og info. materiell		11 419 567	11 633 445
64 919 633	41 440 570	14 Leie og vedl. av lokaler	14	64 919 633	41 440 570
22 374 615	29 759 105	Kjøp, leie og vedl. av utstyr		22 379 303	29 766 005
66 257 070	55 002 852	Org.- og adm.driftskostnader		66 504 668	55 218 596
10 839 284	9 110 126	13 Avskrivninger	13	10 839 284	9 110 126
189 053	1 981 404	Tap på fordringer		189 053	1 981 404
624 835 740	578 053 159	SUM DRIFTSKOSTNADER		628 187 677	581 599 544
9 260 173	6 095 033	DRIFTSRESULTAT		8 687 657	7 937 267
FINANSINNTEKTER / -KOSTNADER					
2 409 642	1 713 636	Finansinntekter		2 464 679	1 731 371
2 628 345	2 763 914	Finanskostnader		2 629 215	2 764 114
-218 703	-1 050 278	RESULTAT AV FINANSIELLE POSTER		-164 536	-1 032 743
9 041 470	5 044 755	ÅRSRESULTAT		8 523 121	6 904 524

BALANSE

DNO&B A/S			DNO&B KONSERN		
31.12.11	31.12.10	NOTER	NOTER	31.12.11	31.12.10
EIENDELER					
ANLEGGSMIDLER					
18 468 544	22 663 746	13 Inventar, biler, teknisk utstyr, IKT-utstyr	13	18 468 544	22 663 746
33 835 027	34 940 636	13 Byggningsmessige anlegg	13	33 835 027	34 940 636
10 300 000	10 300 000	5 Kontolån fra Staten	5	10 300 000	10 300 000
10 000	10 000	Aksjer		10 000	10 000
115 000	115 000	18 Aksjer i datterselskap	18	0	0
92 574 629	87 234 561	1 Overfinansiert pensjonsforpliktelser	1	92 574 629	87 234 561
155 303 200	155 263 942	SUM ANLEGGSMIDLER		155 188 200	155 148 942
OMLØPSMIDLER					
22 865 581	27 081 463	8 Andre kortsiktige fordringer og periodiseringer		21 261 765	25 362 807
13 680 455	11 389 089	9 Aktiverte produksjonskostnader	9	13 680 455	11 389 089
1 125 120	1 085 609	Varelager butikk		1 125 120	1 085 609
34 072 586	26 558 151	10 Bank- og postinnskudd	10	37 122 381	30 241 136
71 743 741	66 114 312	SUM OMLØPSMIDLER		73 189 722	68 078 641
227 046 941	221 378 254	SUM EIENDELER		228 377 922	223 227 583
EGENKAPITAL OG GJELD					
EGENKAPITAL					
100 000	100 000	17 Aksjekapital	17	100 000	100 000
10 300 000	10 300 000	5 Annen innskutt egenkapital	5	10 300 000	10 300 000
21 961 811	12 920 341	16 Annen egenkapital	16	23 292 791	14 769 670
32 361 811	23 320 341	SUM EGENKAPITAL		33 692 791	25 169 670
LANGSIKTIG GJELD					
29 580 000	30 940 000	15 Gjeld til kredittinstitusjon	15	29 580 000	30 940 000
1 357 579	1 454 781	1 Pensjonsforpliktelser	1	1 357 579	1 454 781
30 937 579	32 394 781	SUM LANGSIKTIG GJELD		30 937 579	32 394 781
KORTSIKTIG GJELD					
14 265 973	12 679 160	Skattetrekk m.v.		14 265 973	12 679 160
6 547 219	9 099 202	Arbeidsgiveravgift		6 547 219	9 099 202
140 812	523 725	Merverdiavgift		140 812	523 725
48 214 078	51 009 248	Diverse kreditorer		48 214 078	51 009 248
41 239 575	38 021 213	Abonnement / forsalg		41 239 575	38 021 213
53 339 896	54 330 585	11 Påløpte kostnader / forskuddsbetalte inntekter	11	53 339 896	54 330 585
163 747 552	165 663 133	SUM KORTSIKTIG GJELD		163 747 552	165 663 133
227 046 941	221 378 254	SUM EGENKAPITAL OG GJELD		228 377 922	223 227 583

NOTER

REGNSKAPSPRINSIPPER

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapslovens regler og er utarbeidet etter anbefalinger til god regnskapsskikk i Norge.

Omløpsmidler er vurdert til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Fordringer og gjeld er klassifisert som omløpsmidler / kortsiktig gjeld hvis de forfaller innen ett år etter regnskapsavslutningstidspunktet. Øvrige eiendeler er klassifisert som anleggsmidler, og øvrig gjeld er klassifisert som langsiktig. Anleggsmidler er oppført til anskaffelseskost fratrukket avskrivninger basert på antatt økonomisk levetid.

Bruttoføring av pensjonsforpliktelsene er innarbeidet i selskapets balanse. Billettinntekter blir inntektsført når forestillingen / konserten er avholdt. Forestillingskostnader er periodisert til det år forestillingen / konserten har premiere (note 9). Andre salgsinntekter inntektsføres når varen / tjenesten leveres. Statlige tilskudd inntektsføres i bevilningsåret. Konsernregnskapet omfatter det 100 % eide datterselskapet DNO&Bs Barnekor A/S om ble stiftet i 2010.

Selskapet mottok i 2001 et egenkapitaltilskudd fra Kulturdepartementet på kr 10 300 000 til delvis dekning av påløpte pensjonsforpliktelser. Tilskuddet er klassifisert som annen innskutt egenkapital.

Forøvrig fremgår anvendte regnskapsprinsipper av notene nedenfor.

NOTE 1 / PENSJONSFORPLIKTELSE

Den Norske Opera & Ballett har fire ulike pensjonsordninger. To av ordningene er forsikrede ordninger i henholdsvis Statens pensjonskasse (SPK) og DNB Livsforsikring (DNB). Avtalefestet pensjon (AFP) er en innskuddsbasert ordning og administreres av Fellesordningen for Avtalefestet Pensjon. Selskapet har dessuten en delvis forsikret pensjonsavtale med tidligere operasjef.

Pensjonsforpliktelsene er aktuariemessig beregnet ut fra følgende parametre:

	2011	2010
Diskonteringsrente	3,80 %	5,40 %
Forventet avkastning på pensjonsmidler	4,10 %	5,80 %
Årlig forventet lønnsvekst	3,50 %	3,50 %
Årlig forventet G-regulering	3,25 %	3,50 %
Årlig forventet regulering av pensjon under utbetaling	2,50 %	3,50 %

	SPK 2011	SPK 2010	DNB 2011	DNB 2010	TOTALT 2011	TOTALT 2010
FOR UTGANGEN AV ÅRET						
Total pensjonsforpliktelse (DBO)	538 427 066	396 447 633	271 902 247	172 550 499	810 329 313	568 998 132
Totale pensjonsmidler	384 829 945	347 442 048	195 062 514	167 850 966	579 892 459	515 293 014
Netto pensjonsforpliktelse	-153 597 121	-49 005 585	-76 839 733	-4 699 533	-230 436 854	-53 705 118
AGA av netto pensjonsforpliktelse	-21 657 194	-6 909 787	-10 834 402	-662 634	-32 491 596	-7 572 421
Netto pensjonsforpliktelse inklusiv AGA	-175 254 315	-55 915 372	-87 674 135	-5 362 168	-262 928 450	-61 277 540
Ikke resultatført estimatavvik (korridor)	-211 876 746	-87 091 822	-143 626 333	-61 420 278	-355 503 079	-148 512 100
Balanseførte midler (overfinansiert)	36 622 431	31 176 450	55 952 198	56 058 111	92 574 629	87 234 561
FOR ÅRET						
Pensjonskostnad inkl. medl.innskudd	33 354 073	22 310 183	12 864 773	27 744 987	46 218 846	50 055 170
Pensjonspremie inkl. medl.innskudd	39 230 105	35 979 004	25 299 192	28 928 421	64 529 297	64 907 425

Pensjonsordningene i SPK og DNB er overfinansiert som en følge av at deler av pensjonsopptjeningen ikke er resultatført (ikke resultatført estimatavvik / korridor) iht. god regnskapskikk i Norge. Pensjonsordninger som er overfinansiert er vist som eiendel i balansen. Overfinansierte pensjonsforpliktelser er balanseført da de forventede nåverdiene av de totale pensjonsforpliktelsene overstiger verdiene av pensjonsmidlene.

Dette innebærer at overfinansieringen forutsettes redusert / brukt opp over tid. Ikke resultatført estimatavvik belastes over tid i henhold til god regnskapsskikk.

	DNB LEDERAVTALE 2011 *)	DNB LEDERAVTALE 2010 *)
FOR UTGANGEN AV ÅRET		
Total pensjonsforpliktelse (DBO)	2 183 058	2 149 763
Totale pensjonsmidler	0	0
Netto pensjonsforpliktelse	-2 183 058	-2 149 763
AGA av netto pensjonsforpliktelse	-307 811	-303 117
Netto pensjonsforpliktelse inklusiv AGA	-2 490 869	-2 452 880
Ikke resultatført estimatavvik	1 133 290	998 098
Balanseførte midler	-1 357 579	-1 454 781
FOR ÅRET		
Pensjonskostnad	380 596	158 475
Pensjonspremie	477 798	1 136 007
*) <i>Avtalen gjelder tidligere operasjon</i>		

SAMMENSETNING AV NETTO PENSJONSKOSTNAD	31.12.2011	31.12.2010
Årets opptjening	38 290 555	42 104 491
Rentekostnad	30 749 246	29 047 066
Avkastning	-30 081 852	-25 621 212
Adm.kostnad	1 876 966	1 684 460
Arbeidsgiveravgift	5 757 723	6 589 490
Resultatført planendring	-8 531 358	115 640
Resultatført akturielt tap	8 653 120	11 258 810
Ekstraordinær nedsk. av estimatavvik	0	5 705 000
Resultatført pensjonsreg. SPK	0	-19 956 057
Avvikling av AFP-ordning	0	-4 890 396
AFP innskuddsbasert ordning	2 769 324	0
Medl.tilskudd	-5 993 129	-4 897 375
NETTO PENSJONSKOSTNADER INKL. ARBEIDSGIVERAVGIFT	43 490 595	41 139 917

NOTER

NOTE 2 / ANDRE INNTEKTER

	DNO&B A/S		DNO&B KONSERN	
	2011	2010	2011	2010
Sponsorinntekter	22 256 865	25 178 762	22 256 865	25 178 762
Serveringsvirksomhet	5 072 432	5 602 546	5 072 432	5 602 546
Butikk	3 502 850	3 222 032	3 502 850	3 222 032
Omvisninger	3 297 129	4 107 784	3 297 129	4 107 784
Banketter / arrangement	4 248 473	4 116 276	4 248 473	4 116 276
Andre kommersielle inntekter	2 964 909	3 587 240	2 994 909	3 587 240
SUM KOMMERSIELLE INNTEKTER	41 342 658	45 814 641	41 372 658	45 814 641
Programsalg	1 525 221	1 428 290	1 525 221	1 428 290
Leieinntekter	990 800	1 875 630	990 800	1 875 630
Salgsinntekter	262 707	344 138	262 707	344 138
Elevpenger ballettskole / barnekor	1 246 442	1 252 174	1 383 842	1 336 174
Bidrag fra organisasjoner	383 269	249 604	2 182 269	4 749 604
Bidrag fra turnésamarbeidspartnere	1 561 396	793 213	1 561 396	793 213
Bidrag fra øvrige samarbeidspartnere	2 396 004	1 736 252	2 396 004	1 736 252
Andre inntekter	3 657 774	2 186 172	3 697 593	2 207 313
Honorarer	374 526	768 344	374 526	768 344
Utgiftsrefusjon	681 380	888 188	681 380	888 188
Øvrige inntekter	13 079 519	11 522 006	15 055 738	16 127 147
SUM ANDRE INNTEKTER	54 422 177	57 336 646	56 428 396	61 941 787

NOTE 3 / DRIFTSTILSKUDD

	2011	2010
Statlige tilskudd fra Kulturdepartementet		
Kapittel 324 post 70	488 575 000	440 422 000
Andre statlige tilskudd		
Støtte fra Kulturdepartementet		
Andre statlige tilskudd	46 000	410 442
SUM DRIFTSTILSKUDD	488 621 000	440 832 442

NOTE 4 / INNTEKTER SPESIFISERT PÅ VIRKSOMHETSOMRÅDER OG GEOGRAFISK MARKED

	DNO&B A/S			DNO&B KONSERN	
	OSLO	TURNÉ	TOTALT	TOTALT	
Billett- og programsalg	91 052 736	0	91 052 736		91 825 938
Andre inntekter	52 856 570	1 565 607	54 422 177		56 428 396
Driftstilskudd	488 595 000	26 000	488 621 000		488 621 000
SUM	632 504 306	1 591 607	634 095 913		636 875 334

NOTE 5 / KONTOLÅN FRA STATEN

Selskapet mottok i 2001 et tilskudd til egenkapitalen på kr 10 300 000 fra Kulturdepartementet. Beløpet er plassert som rentebærende kontolån til staten og forrentes for tiden med 5 % p.a. Tilskuddet kan disponeres av selskapets styre, dog slik at dette er bundne midler og ikke kan benyttes til å dekke ordinære driftsutgifter eller lignende.

NOTE 6 / LØNNSKOSTNADER

	DNO&B A/S		DNO&B KONSERN	
	2011	2010	2011	2010
Lønninger	353 891 191	338 409 408	353 891 191	338 409 408
Folketrygdavgift	32 594 086	25 747 777	32 594 086	25 747 777
Andre ytelser	3 296 406	1 386 714	5 996 940	4 202 330
SUM	389 781 683	365 543 899	392 482 217	368 359 515

NOTE 7 / ANSATTE

Det har i regnskapsåret vært sysselsatt 633,8 årsverk ved Den Norske Opera & Ballett. Det samlede antall personer engasjert av Den Norske Opera & Ballett i 2011 utgjorde 2 138. Det 100 % eide datterselskapet Den Norske Opera & Balletts Barnekor A/S har ikke ansatte og blir fakturert tilhørende lønnskostnader av Den Norske Opera & Ballett A/S.

NOTE 8 / FORDRING PÅ KONSERNSELSKAP

I andre kortsiktige fordringer og periodiseringer inngår fordring på datterselskap med kr 2 549 015.

NOTE 9 / AKTIVERING AV PRODUKSJONSKOSTNADER

Påløpte kostnader knyttet til oppsetninger med premiere etter 1/1-2012 er aktivert med kr 13 680 455. Aktiveringen er begrenset til direkte variable kostnader og er ikke oppført høyere enn budsjetterte egeninntekter.

NOTE 10 / SKATTETREKSMIDLER

Bundne skattetrekksmidler utgjorde pr. 31/12-2011 kr 14 436 366.

NOTE 11 / FORSKUDDSBETALTE INNTEKTER / PÅLØPTE KOSTNADER

	DNO&B A/S		DNO&B KONSERN	
	2011	2010	2011	2010
Forskuddsbetalte inntekter	1 360 663	4 307 073	1 360 663	4 307 073
Påløpte lønnskostnader og feriepenger	43 843 627	42 681 677	43 843 627	42 681 677
Andre påløpte kostnader	8 135 607	7 341 835	8 135 607	7 341 835
SUM	53 339 896	54 330 585	53 339 896	54 330 585

NOTER

NOTE 12 / HONORARER

Utbetalte styrehonorarer har beløpt seg til kr 401 175. Honorar til styreleder utgjør kr 150 000. Lønn til administrerende direktør utgjorde kr 1 330 716 og annen godtgjørelse kr 20 384. Administrerende direktør er medlem av selskapets kollektive pensjonsordning. Det er avtalt 2 års etterlønn under nærmere gitte betingelser. Revisjonshonorar har beløpt seg til kr 320 000 inkl. mva. for konsernet og kr 308 000 inkl. mva. for morselskapet. Honorar for andre tjenester til revisor har utgjort kr 163 313 inkl. mva. for konsernet og kr 155 062 inkl. mva. for morselskapet.

NOTE 13 / AVSKRIVNINGER

	Avskr. %	Kostpris pr. 1/1-2011	Anskaf- felse 2011	Avgang 2011	Årets av- skrivning	Ekstraord. avskrivning	Akk. avskr. pr. 31/12-2011	Bokført verdi pr. 31/12-2011
Teknisk utstyr, biler, IKT-utstyr og inventar	10%-33%	48 994 914	4 760 437	15 168 709	5 483 125	3 472 513	20 118 080	18 468 554
Bygningsmessige anlegg	4%-10%	39 270 391	778 037	0	1 883 646	0	6 213 402	33 835 027
SUM TOTALT		88 265 305	5 538 474	15 168 709	7 366 771	3 472 513	26 331 482	52 303 581

* Aktiverte driftsmidler avskrives lineært.

** Kostpris driftsmidler overtatt fra Statsbygg ved innflytting i nytt operahus: Kr 135,9 millioner
Nedskrevet med offentlig tilskudd: (Kr 135,9 millioner)

NOTE 14 / LEIEAVTALER

Den Norske Opera & Ballett har inngått en avtale om leie av lager i Karihaugveien 22. Leieforholdet løper til 31/12-2032. Selskapet har inngått kontrakt med Statsbygg om leie av operahuset i Bjørvika. Leiekontrakten har en løpetid på 60 år fra 1/1-2008. For leie av kommersielle arealer i operahuset betales kapitalkostnad i forhold til investert beløp. Resten av operahuset leies vederlagsfritt. Selskapet har videre inngått en avtale med Statsbygg med samme løpetid på 60 år om forvaltning, drift og vedlikehold av operahuset.

NOTE 15 / LANGSIKTIG GJELD

Til formålstjenlig ombygging av lagerlokalene i Karihaugveien 22 har Den Norske Opera & Ballett investert kr 32,4 millioner. Beløpet er finansiert ved låneopptak i Fokus Bank. Lånet har en løpetid på 25 år fra og med november 2008. Det er ikke stilt noen form for sikkerhet.

NOTE 16 / EGENKAPITAL

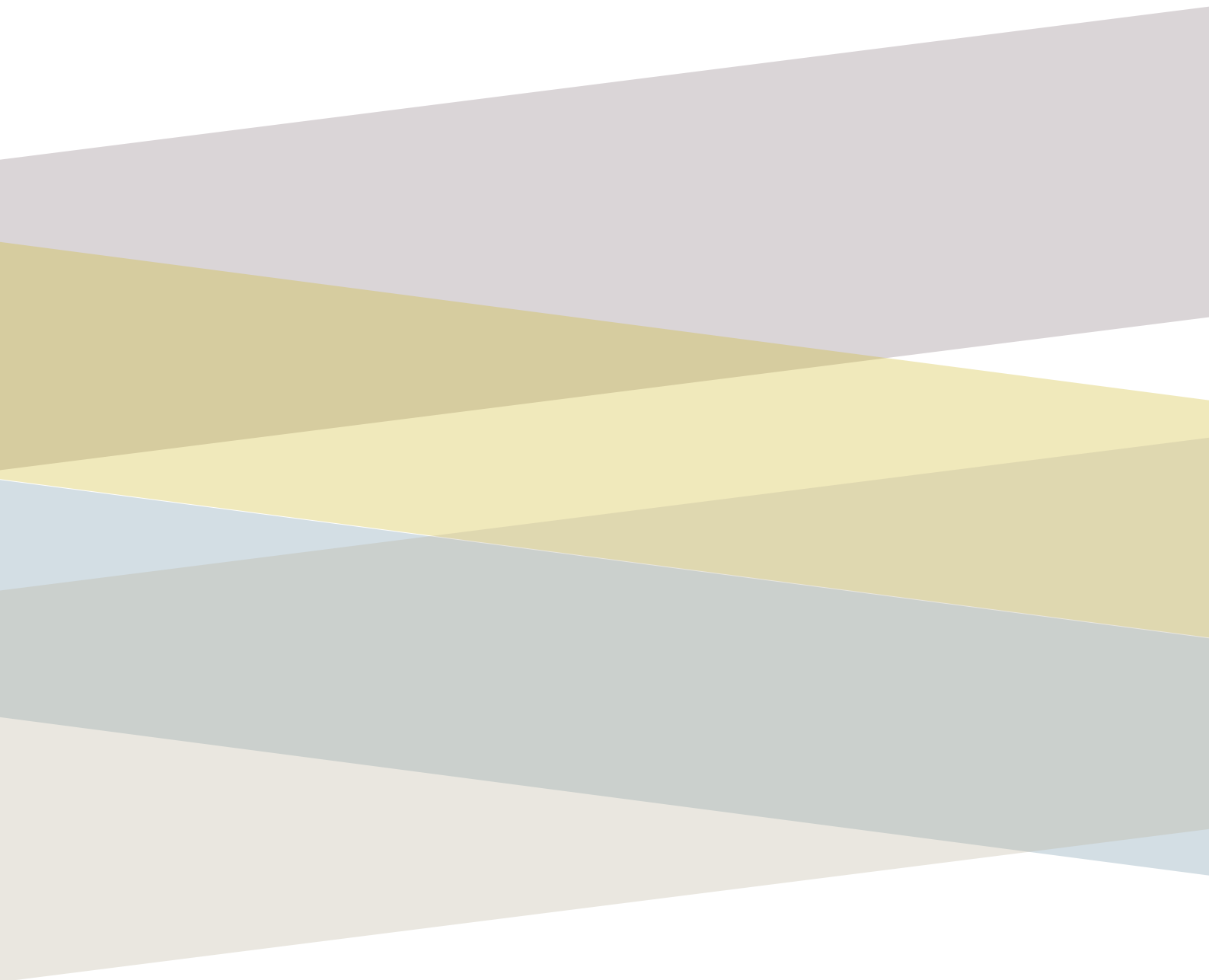
	DNO&B A/S				DNO&B KONERN			
	AKSJE- KAPITAL	ANNEN INNSKUTT EGENKAP.	ANNEN EGEN- KAPITAL	SUM	AKSJE- KAPITAL	ANNEN INNSKUTT EGENKAP.	ANNEN EGEN- KAPITAL	SUM
Egenkapital pr. 31.12.2010	100 000	10 300 000	12 920 341	23 320 341	100 000	10 300 000	14 769 670	25 169 670
Resultat 2011			9 041 470	9 041 470			8 523 121	8 523 121
EGENKAPITAL PR. 31.12.2011	100 000	10 300 000	21 961 811	32 361 811	100 000	10 300 000	23 292 791	33 692 791

NOTE 17 / AKSJEKAPITAL / AKSJONÆRER

Aksjekapitalen utgjør kr 100 000 fordelt på 200 aksjer à kr 500 eiet av Den norske stat. Alle aksjene er i samme aksjeklasse.

NOTE 18 / AKSJER I DATTERSELSKAP

	EGENANDEL/STEMMEANDEL	BOKFØRT VERDI	RESULTAT 2011	EGENKAPITAL PR 31.12.2011
DNO&B Barnekor A/S	100 %	100 000	-518 349	1 441 420

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

	DNO&B A/S		DNO&B KONERN	
KONTANTSTRØMMER FRA OPERASJONELLE AKTIVITETER	2011	2010	2011	2010
Innbetalinger fra salg av billetter	94 271 098	91 011 043	95 044 300	91 794 521
Innbetaling andre inntekter	58 638 059	47 260 138	60 529 437	53 583 935
Innbetalinger ved offentlige tilskudd	488 621 000	440 832 442	488 621 000	440 832 442
Utbetalinger for materialkostnader og andre driftskostnader	-184 679 458	-135 560 042	-185 200 951	-136 190 343
Utbetalinger til ansatte, pensjon, arbeidsgiveravgift, skattetrekk med mer	-438 579 637	-425 443 040	-441 410 081	-428 369 564
Periodisering av produksjonskostnader (material- og lønnskostnader)	-2 291 366	884 125	-2 291 366	884 125
Innbetalinger av renter	2 409 642	1 713 636	2 464 679	1 731 371
Utbetalinger av renter og andre finanskostnader	-2 628 345	-2 763 914	-2 629 215	-2 764 114
NETTO KONTANTSTRØM FRA OPERASJONELLE AKTIVITETER	15 760 992	17 934 389	15 127 803	21 502 374
KONTANTSTRØMMER FRA INVESTERINGSAKTIVITETER				
Utbetaling til aksjekjøp i datterselskap		-115 000		-
Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler	-5 538 474	-4 837 120	-5 538 474	-4 837 120
NETTO KONTANTSTRØM FRA INVESTERINGSAKTIVITETER	-5 538 474	-4 952 120	-5 538 474	-4 837 120
KONTANTSTRØMMER FRA FINANSIERINGSAKTIVITETER				
Nedbetaling av gjeld	-1 360 000	-1 360 000	-1 360 000	-1 360 000
Endring i offentlig gjeld	-1 348 083	1 641 474	-1 348 083	1 641 474
NETTO KONTANTSTRØM FRA FINANSIERINGSAKTIVITETER	-2 708 083	281 474	-2 708 083	281 474
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter	7 514 435	13 263 743	6 881 245	16 946 728
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens begynnelse	26 558 151	13 294 408	30 241 136	13 294 408
BEHOLDNING AV KONTANTER OG KONTANTEKVIVALENTER VED PERIODENS SLUTT	34 072 586	26 558 150	37 122 381	30 241 136

NØKKELTALL

	2007	2008	2009	2010	2011
Driftsinntekter	344 916 371	478 686 999	532 643 529	589 536 810	636 875 334
Offentlige tilskudd	299 539 000	347 054 500	389 868 000	440 832 442	488 621 000
Egne inntekter	45 377 371	124 447 391	142 775 529	148 704 368	148 254 334
Driftskostnader	339 975 659	483 271 515	508 387 093	581 599 544	628 187 677
Lønnsutgifter	261 952 339	339 435 496	371 008 668	409 499 433	435 972 812
Øvrige driftsutgifter	78 023 320	143 836 019	137 378 425	172 100 111	192 214 865
Årsresultat	3 214 998	-15 129 056	25 372 958	6 904 524	8 523 121
Selvdekningsgrad	13	26	28	26	24
Antall premierer og nyinnstuderinger	9	17	13	16	26
Antall repertoarproduksjoner	20	4	8	5	6
Antall forestillinger og konserter ekskl. turné og utekonserter	191	257	367	388	384
Antall forestillinger og konserter inkl. turné og utekonserter				413	409
Antall besøkende	135 761	187 235	275 534	271 652	288 904

Til generalforsamlingen i Den Norske Opera & Ballett AS

REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet for 2011

Vi har revidert årsregnskapet for Den Norske Opera & Ballett AS som består av selskapsregnskap, som viser overskudd på NOK 8.523.121, og konsernregnskap, som viser overskudd på NOK 9.041.470. Selskapsregnskapet og konsernregnskapet består av balanse per 31. desember 2011, resultatregnskap, og kontantstrømoppstilling, for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, og for slik intern kontroll som styret og daglig leder finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for selskapets utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll.

En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av selskapet og konsernet Den Norske Opera & Ballett AS' finansielle stilling per 31. desember 2011, og av deres resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret, som ble avsluttet per denne datoen, i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Nitschke AS

Gamle Drammensv. 40. Postadresse: Postboks 23, 1321 Stabekk.

Telefon: 67 10 77 00. Telefaks: 67 53 59 89. E-mail: firmapost@nitschke.no. www.nitschke.no

Bankgiro: 8200 02 06853. Postgiro: 0807 3808 403. Org.nr: 914658314 MVA

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om årsberetningen

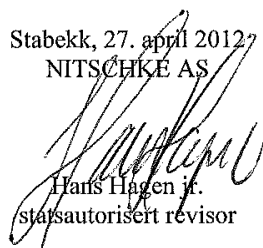
Basert på vår revisjon av årsregnskapet til Den Norske Opera & Ballett AS som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Stabekk, 27. april 2012

NITSCHKE AS

Hans Hagen jr.
statsautorisert revisor

OPERAEN.NO / 21 42 21 21